Ազգ
Azg
2 ՅՈՒՆԻՍ 2005 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 989(3266)

Թուրքիայում ուժի մեջ մտավ քրեական նոր օրենսգիրքը

Հայոց ցեղասպանության պնդումները կլինե՞ն պատժելի

Երեկվանից Թուրքիայում ուժի մեջ է մտել նոր քրեական օրենսգիրքը: Ըստ BBC-ի, նոր օրենսգրքում, չնայած հնի հանդեպ բավականաչափ փոփոխություններին, որոնք արել են Եվրոմիության պահանջով, նախկինի պես նախատեսվում են տարօրինակ պատժամիջոցներ: Մասնավորապես հետապնդելի են համարվում պետական կառուցվածքների նկատմամբ վիրավորանքները, ինչպես նաեւ նյութերի հրապարակումները, «որոնք հակասում են ազգային շահերին»:

Հին օրենսգրքում ազգային շահերին հակասող էին համարվում հրապարակումները, եթե դրանցում պահանջվում էր Կիպրոսից թուրքական զորքերի դուրսբերումը կամ 1915 թ. Օսմանյան կայսրությունում կատարված ցեղասպանություն որակելը: Թեեւ նոր օրենսգրքում որեւէ ձեւով չի նշվում 1915 թ. մասին, սակայն հասկանալի է, որ «ազգային շահերին հակասող» կարող են որակվել նաեւ Հայոց ցեղասպանության հիշատակումները:

Որքան կլինեն աշխատավարձերն ու թոշակներն առաջիկա երեք տարիներին

Ըստ 2006-2008 թթ. միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Կառավարությունը երեկ հաստատեց «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» 2006-2008 թթ. պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագիրը, որը լրագրողներին ներկայացրեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար **Պավել Սաֆարյանը**: 2006-2008 թթ. նախատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները հետեւյալն են: Համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) աճը հաջորդ երեք տարիներին նախատեսվում է՝ տարեկան 10 տոկոս: Գնաճը նույնպես կմնա կայուն՝ տարեկան 3 տոկոս: Դոլար-դրամ հաշվարկային փոխարժեքը սահմանված է 468 դրամ: Պավել Սաֆարյանը ընդգծեց, որ դա միջնաժամկետ ծրագրի կազմման ժամանակ եղած փոխարժեքն է եւ ոչ թե կանխատեսվող, այլ ընդամենը հաշվարկային փոխարժեք է:

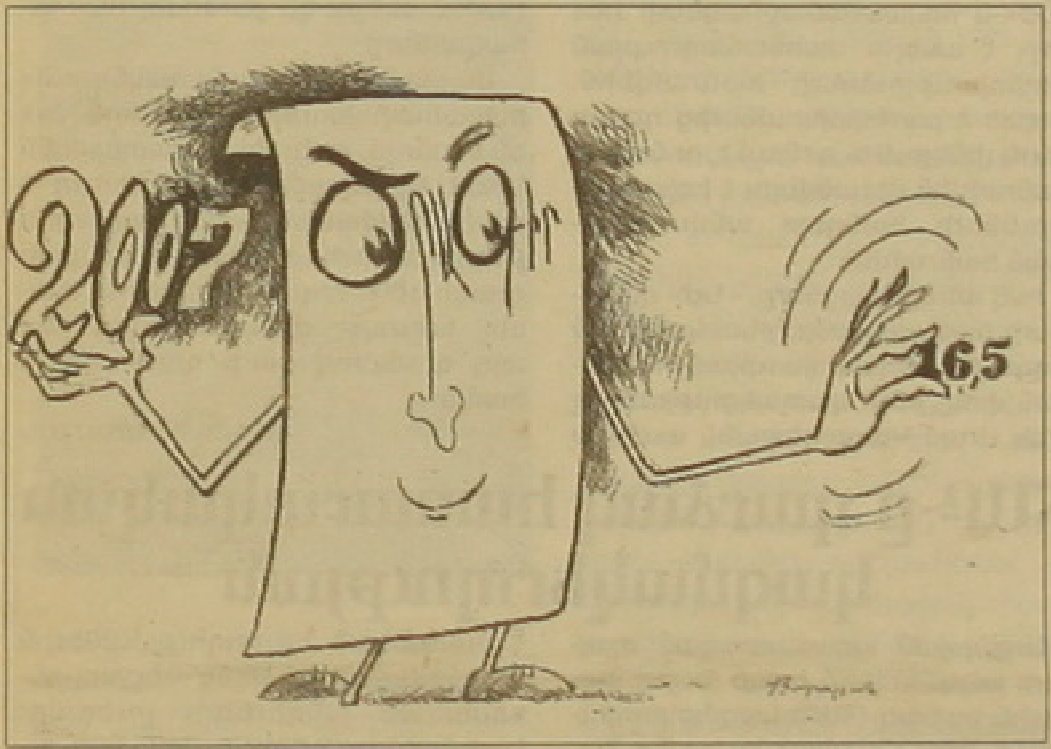

Ըստ ծրագրի, համախառն ներքին արդյունքի նկատմամբ եկամուտները 2006 թ. կկազմեն 16,2 տոկոս, 2007 թ.՝ 16,5 տոկոս, 2008 թ.՝ 16,5 տոկոս: Հարկային եկամուտների եւ տուրքերի հարաբերակցությունը ՀՆԱ նկատմամբ 2006 թ. նախատեսված է 15,5 տոկոս, 2007 թ.՝ 15,9 տոկոս, 2008 թ.՝ 16,3 տոկոս: Փոխնախարարը հայտնեց, որ դրանք կառավարության երկու տարի առաջ որդեգրած ծրագրային ցուցանիշներն են, համաձայն որոնց 7 ՀՆԱ նկատմամբ հարկային եկամուտների եւ տուրքերի ցուցանիշը պետք է բարձրանա տարեկան 0,4 տոկոսով:

Տես էջ 3

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՄԵԿՆԵԼՈՒ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻՆ

Ամենայն հայոց կաթողիկոսը հանդիպեց Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարքին

Մայիսի 31-ին Մոսկվայում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը հանդիպեց Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիո Ալեքսի Բ Պատրիարքին: Հանդիպման ժամանակ երկու եկեղեցիների հովվապետներն անդրադարձան եկեղեցական կյանքում արձանագրված հաջողություններին, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի հոգեւոր վերազարթոնքին: Խոսվեց նաեւ երկու երկրներում իրականացվող մեծածավալ եկեղեցաշինության մասին, որի առնչությամբ Վեհափառ հայրապետը Ալեքսի պատրիարքին հայտնեց Երեւանում ռուս ուղղափառ եկեղեցու կառուցման համար՝ Հայաստանի իշխանությունների կողմից կատարված հողահատկացման մասին:

Հանդիպմանը ներկա էին Նոր Նախիջեւանի եւ Ռուսաստանի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Եզրաս եպս. Ներսիսյանը, Մոսկվայի պատրիարքարանի կառավարիչ, Կալուգայի եւ Բորովի միտրոպոլիտ Կլիմենտը եւ Իստրինսկի արքեպիսկոպոս Արսենին:

Ռուսական զենքը Վրաստանից Հայաստան տեղափոխելու համար Մոսկվա-Երեւան համաձայնագրի կարիք չկա

Զուրաբիշվիլի. «Շատ ճիշտ է, որ Ադրբեջանը նոտա է հղել Ռուսաստանին եւ ոչ թե մեզ»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Վրաստանի ռուսական երկու ռազմակայաններից ծանր տեխնիկայի եւ ընդհանրապես սպառազինության Հայաստանի տարածք տեղափոխելու համար ռուս-հայկական համաձայնագրի կարիք չկա: Երեւանի եւ Մոսկվայի ավելի վաղ կնքած ռազմական համագործակցության միջպետական եւ միջկառավարական համաձայնագրերում առանձին կետ կա Գյումրու 102-րդ ռուսական ռազմակայանի տեխնիկայի եւ զինամթերքի համալրման մասին:

Ինչպես «**Ազգի**» հետ հեռախոսազրույցում նշեց ՀՀ ՊՆ մամլո քարտուղար, գնդապետ **Սեյրան Շահսուվարյանը**, Վրաստանի ռուսական ռազմակայաններից տեխնիկայի մի մասի Գյումրու 102-րդ ռազմակայանում տեղաբաշխումը չի հակասում Եվրոպայում սովորական սպառազինությունների պայմանագրի քվոտաներին: Գնդապետ Շահսուվարյանը նշեց, որ առայժմ խոսք չի գնում Վրաստանի ռազմակայաններից ռուս զինվորականներին Հայաստան տեղափոխելու մասին.

Տես էջ 3

«ԱՄՆ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի հետ համագործակցությունը Հայաստանի ազգային անվտանգության բաղկացուցիչներից է»

Հայաստանի պաշտպանության նախարարը սենատոր Նորմ Քոլմենի հետ հանդիպմանը հայտարարել է, որ «թեեւ մեր արտաքին քաղաքականության օրակարգում չկա ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու խնդիր, այնուամենայնիվ, համագործակցությունն ԱՄՆ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի հետ համարում ենք մեր ազգային անվտանգության բաղկացուցիչներից մեկը»: Սերժ Սարգսյանն ասել է, որ Հայաստանը զարգացնում է հարաբերությունները եվրոպական ինչպես ՆԱՏՕ-ի անդամ, այնպես էլ ոչ անդամ երկրների, իսկ ռազմական ոլորտում համագործակցում ինչպես Ռուսաստանի, այնպես էլ ՀԱՊԿ անդամ մյուս երկրների հետ:

«ՆԱՏՕ-ի հետ մեր համագործակցության ծավալները մի քանի անգամ մեծացել են», ասել է նախարարը: Սենատոր Քոլմենի խոսքերը մեջբերում է ՀՀ ՊՆ մամլո ծառայությունը. «Ես գիտեմ, որ հայկական զինված ուժերի մակարդակը բավականին բարձր է: Առիթ եմ ունեցել խոսելու պաշտպանական գնահատման մասնագետների հետ, որոնք լավ կարծիք ունեն հայկական զինված ուժերի վերաբերյալ: Ես եկել եմ ավելի լավ հասկանալու, թե ինչ է պետք հայ-ամերիկյան հարաբերություններն էլ ավելի զարգացնելու համար»:

Շվեդիան փակեց նաեւ 2-րդ ատոմակայանը

25 տարի առաջ ատոմային էներգիայի օգտագործմանը դեմ քվեարկած շվեդների ցանկությունը պետք է կատարվեր 2 տարի առաջ, սակայն դա տեղի ունեցավ երեկ՝ Շվեդիան փակեց «Բարսեբակ 2» ատոմակայանը: 6 տարի առաջ փակվել էր «Բարսեբակ 1» ատոմակայանը: Ատոմակայանը փակելու որոշումը Շվեդիան կայացրել է 1980 թվականի հանրաքվեի հիման վրա, սակայն այսօրվա պահանջներն արդեն փոխվել են: Վերջին հարցումները ցույց են տալիս, որ շվեդների 80 տոկոսն այսօր կարեւորում է ատոմային էներգիայի կիրառումը, որը թույլ է տալիս կիսով չափ բավարարել երկրի էներգետիկ կարիքները: Բնակչության զգալի մասը տագնապում է, որ էներգետիկ ճգնաժամի դեպքում երկիրը հարկադրված կլինի դիմել Եվրոպայի ածխի եւ գազի էլեկտրակայաններին: Արդեն իսկ մտահոգություն կա, որ առաջիկայում էներգիայի գինը կտրուկ կբարձրանա: Շվեդիայի հարեւաններն այս խնդրին ավելի հանգիստ են նայում, օրինակ, Դանիան ատոմային էներգիա չի օգտագործում էներգետիկ նպատակներով, իսկ Ֆինլանդիան 2009 թվականին կգործարկի ատոմային 5-րդ ռեակտորը: Շվեդական ընկերությունը, որի ենթակայության տակ էր փակված ատոմակայանը, նախատեսում է 1 մլրդ դոլար ներդրում կատարելով, Եվրոպայի հյուսիսում կառուցել քամու էլեկտրակայան:

Ռ. Պ.

ԸՆԴԴԵՄ ԻՇԽԱՆԱՎՈՐՆԵՐԻ

«Մենք ուզում ենք երջանիկ մանկություն»

Հանրապետության հրապարակում ցույց էին անում քանդվող տների երեխաները

Իրենց պաշտպանության օրը Փ. Բուզանդի, Ե. Կողբացու եւ այլ քանդվող փողոցների բնակիչ մի խումբ երեխաներ՝ ծնողների ուղեկցությամբ դիմավորեցին կառավարության շենքի մոտ: Երեխաներն իրենց ձեռքերում պահում էին եռագույն փուչիկներ, թղթե պաստառներ, որոնց վրա գրել էին. «Մեզ վտարեցին, իսկ մեր տունը խլեցին», «Հայրի՛կ, իսկ մեզ ե՞րբ են վտարելու», «Դատավորներ, դուք կարդացե՞լ եք սահմանադրությունը» եւ այլն: Երեխաները բերել էին նաեւ կավիճներ, որոնցով հենց կառավարական շենքի մոտ, ծառայողական մեքենաների կանգառում նկարեցին եռագույն դրոշ, արեւ, ծաղիկներ եւ չավերված տներ: «Մենք ուզում ենք, որ ղեկավարները մի քիչ խիղճ ունենան եւ չքանդեն, որ մեզ չվտարեն մեր տներից», ասաց տասներկուամյա մի աղջնակ, որի տրամադրությունը բոլորովին էլ տոնական չէր: Անցորդները մոտենում էին ցուցարարներին եւ խրախուսում, ապա միանում էին նրանց, սպասելով պաշտոնյաների պատասխանին:

Կառավարության շենքից դուրս եկան կառավարության նիստի մասնակից նախարարները, որոնց բողոքի ակցիայի «հասցեատերեր» կարելի է համարել: Հատկապես ուշագրավ էր Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանի անտարբեր պահվածքը: Նա չհասկացող մարդու սառը հայացքով նայեց իր համաքաղաքացիների կողմը, ապա գործնական մարդուն հատուկ մատների «ճտտոցով» մոտ կանչեց ծառայողական ավտոմեքենայի վարորդին, նստեց, մի քիչ էլ դիտեց ցուցարարներին ու հեռացավ: Նրա օրինակին հետեւեցին նաեւ կրթության եւ մշակույթի նախարարները: Միայն արդարադատության նախարարը մոտենալով եւ լսելով քաղաքացիների հարցերը, մտահոգությունները ու բողոքները, խորհուրդ տվեց՝ դիմել Եվրոպական դատարան: «Իրոք որ տեղական արդարադատությունից տեղյակ մարդու անկեղծ պատասխան», նախարարի հեռանալուց հետո նրա ասածն այսպես մեկնաբանեց մի ցուցարար:

Քիչ անց երեխաների կավճանկարները ծածկվեցին ՀՀ պաշտոնյաների ծառայողական մեքենաների անիվների տակ...

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ընթացիկ

ԵՐԵՎԱՆ

Զարկերակային գերճնշման ցուցանիշը մտահոգիչ է

Հայկական բժշկական ասոցիացիայի, Երեւանի քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության վարչության եւ Սրտաբանների հայկական ասոցիացիայի հետազոտության արդյունքում պարզվել է, որ այսօր Երեւանում զարկերակային գերճնշմամբ տառապում է շուրջ 200.000 քաղաքացի: Հիվանդները կազմում են մայրաքաղաքի 18 տարեկանից բարձր բնակչության 24-26 տոկոսը: Սա նշանակում է, որ գերճնշման տարածվածության առումով Հայաստանը բարձր ռիսկային երկրների շարքում է, ի դեպ, մի փոքր բարձր Արեւմտյան Եվրոպայի երկրներից:

Հետազոտության հեղինակները նշում են, որ սա վերջին տասնհինգ տարիներին Հայաստանում իրականացված առաջին լայնամասշտաբ ուսումնասիրությունն է: Ի տարբերություն դեռեւ խորհրդային տարիներից ժառանգություն ստացած տվյալների, որտեղ ներկայացված է միայն պոլիկլինիկաների տրամադրածը, այս ուսումնասիրությունը ներառում է նաեւ հիվանդանոցների եւ երեւանցիների շրջանում իրականացված հետազոտության արդյունքներ: Չունենալով նախկինի վերաբերյալ նույնական ուսումնասիրություն՝ չենք կարող խոսել հիվանդության տարածվածության աճի կամ նվազման մասին:

«Եթե մենք հասարակության մեջ կարողանանք կանխարգելել զարկերակային գերճնշումը կամ գոնե փորձենք ավելի արդյունավետ բուժել, մեզ մոտ կնվազեն ինսուլտի դեպքերը, իսկ ինչպես ողջ աշխարհում, Հայաստանում եւս մահացության հիմնական պատճառը սիրտ-անոթային հիվանդություններն են», երեկ **«Ազգի»** հետ զրույցում նշեց Հայկական բժշկական ասոցիացիայի նախագահ **Պարունակ Զելվեյանը**:

Համաճարակաբանական այս հետազոտությունը ցույց է տվել, որ այսօր մեր բժիշկներն աշխատում են հին մեթոդներով, չեն տիրապետում ախտորոշման եւ բուժման նոր միջոցներին: Ասոցիացիայի երիտասարդության հարցերով քարտուղար **Տիգրան Ուզունյանը** նշեց, որ զարկերակային գերճնշման ռիսկային գործոններից են աղի օգտագործումը, քաշի ավելցուկը, ծխամոլությունը, ֆիզիկական պասիվությունը: «Սոցիալական խնդիրը որոշակի դեր ունի գրագետ բուժման մեջ, ասաց նա: Ժամանակակից արդյունավետ դեղամիջոցները թանկարժեք են, դրան էլ գումարվում է բժշկի ոչ լիարժեք պատրաստվածությունը»:

Սա առաջին քայլն էր, որ արվեց այս բնագավառում: Ուսումնասիրության արդյունքները կներկայացվեն առողջապահության նախարարություն, Ազգային առողջապահության ինստիտուտ, քաղաքապետարանի առողջապահական բաժին, ապա հետազոտության հիման վրա կկառուցվեն համապատասխան ուղեցույցներ, որոնք կօգնեն բժիշկներին ավելի կանոնավորված ախտորոշում եւ բուժում իրականացնելու: «Մենք չենք կարող օգտվել միայն ամերիկյան կամ արեւմտաեվրոպական ուղեցույցներից, քանի որ տեղական առանձնահատկությունները շատ կարեւոր են», ասաց Տիգրան Ուզունյանը:

Մասնագետները ցանկանում են ընդլայնել ուսումնասիրության ծավալները՝ ներառելով ողջ հանրապետության տարածքը: Այսօր արդեն նախնական պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվում: Ի դեպ, միջազգային փորձագետները բարձր են գնահատել հետազոտության ողջ ընթացքը, ինչն էլ հույս է տալիս, որ կօժանդակեն ավելի ծավալուն ուսումնասիրության իրականացմանը:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՍՈՒԼԻՍ

«Հեղափոխության անհրաժեշտությունն ակնհայտ է նաեւ դրսի համար»

Համոզված են «Նոր ժամանակներում»

Հայաստանում իշխանական բուրգը հոգնել է եւ հեղափոխական գործընթացն ավարտին հասցնելու գործողությունները խոչընդոտելու ուրակն իջեցրել: Կարծես նաեւ չի տնօրինում ստորադաս օղակների գործողությունները: Հայաստանում հեղափոխության անհրաժեշտությունն ակնհայտ է նաեւ դրսի համար: Քանի որ ՌԴ-ն եղել եւ մնալու է առաջնային եւ կարեւոր կողմ աշխարհաքաղաքական զարգացումներում, ուստի առաջիկայում Հայաստանը մնալու է ռուսամետ կողմնորոշման երկիր եւ փորձելու է համադրել Մ. Նահանգների շահերը: Այսպիսի գնահատականից եւ կանխատեսումներից հետո «Նոր ժամանակներ» կուսակցության ղեկավար Արամ Կարապետյանը հայտնեց, որ «ՆԺ»-ն արդեն իսկ պատրաստվում է արտահերթ խորհրդարանական եւ նախագահական ընտրություններին՝ կազմելով վստահված անձանց ցուցակները: «ՆԺ»-ն հայաստանաբնակների հետ «ոչ» է ասելու սահմանադրության փոփոխությունների հանրաքվեին, վստահ է բարեփոխումներից դրանց զուրկ լինելուն եւ գտնում է, որ նշված հանրաքվեն վերածվելու է իշխանությունների հանդեպ անվստահության հանրաքվեի:

Իսկ գործընթացները, «ՆԺ» ղեկավարի հավաստմամբ, թեւակոխել են ազգային հեղափոխության հերթական փուլ, ինչի կապակցությամբ էլ երեկ Արամ Կարապետյանն ասուլիս էր հրավիրել : «ՆԺ» ն մտադիր է հանրահավաքների շարքով ակտիվացնել մայրաքաղաքի բնակչությանը: Սակայն այսօր ժամը 17-ին Վարդան Մամիկոնյանի արձանին հարող տարածքում կայանալիք ՆԺ առաջին արտոնված հանրահավաքում կուսակցության եւ Արամ Կարապետյանի հանդեպ սադրանք է իրականացվելու, համաձայն կուսակցի տվյալների, չնայած ՆԺ անդամները զինված չեն եղել ու չեն լինելու եւ ոչ խաղաղ գործողություններ չեն իրականացնելու: Օր առաջ ազգային անվտանգության ծառայության ներկայացուցչի խնդրանքով Արամ Կարապետյանի հետ ոչ պաշտոնական զրույցում ընդգծվել է իշխանությունների հաստատակամությունը ողջեգրած քաղաքականության իրականացման հարցում: Կարապետյանը հետեւեցնում է, որ այսօր գործադրվելու է սեւանյան սցենարը եւ քրեական գործ չհաջողացնելու դեպքում առնվազն շարունակելու են չարտոնել հանրահավաքները:

Սակայն «Նոր ժամանակներում» իշխանափոխությունն այնքան մոտ են տեսնում, որ Արամ Կարապետյանն Արամ Աբրահամյանին խորհուրդ է տալիս ժամանակ առաջ այդ առնչությամբ իրենց միջեւ կայացած գրազի 1000 դոլարը գրպանում պահել՝ երեւույթը միասին նշելու կամ այդ գումարով բարի գործ անելու համար:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հասարակությանն ինտեգրվելու փորձեր

Հաշմանդամ երեխաների աշխատանքների ցուցահանդես համալսարանում

Երեկ երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա առիթով Երեւանում բազմաբնույթ միջոցառումներ կազմակերպվեցին: Դրանցից մեկը կարելի է առանձնացնել, որ կայացավ Երեւանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետի գիտական ընկերության նախագահության կազմակերպմամբ, որին աջակցել էր ԵՊՀ կենտրոնական ուսանողական գիտական ընկերությունը:

Ցուցահանդեսը ներկայացնում էր Երեւանից եւ հանրապետության այլ մարզերից 21 հաշմանդամ երեխաների 50-ից ավելի աշխատանքներ: Դրանք ջրաներկով կամ մատիտով արված հետաքրքրական նկարներ էին, ձեռքի ընտրովի աշխատանք՝ ասեղնագործություն, գոբելեններ, քարից, փայտից, կավից պատրաստված զանազան իրեր: Այս երեխաները հիվանդ են, ոմանք ֆիզիկապես թերաճ կամ մտավոր հետամնաց են, ունեն ձեռքերի, ոտքերի խնդիրներ:

Պատմության ֆակուլտետի գիտական ընկերության քարտուղար **Համո Սուքիասյանն** ասաց, որ իրենց նպատակն է ուսանողությանը ծանոթացնել հաշմանդամ երեխաների հետ, նպաստել նրանց ինտեգրմանը հասարակությանը եւ նրա ակտիվ մասին՝ ուսանողությանը: «Մենք ուզում ենք ցույց տալ, որ նրանք մոռացված չեն ուսանողների կողմից եւ պատրաստ ենք օգնել թե՛ նյութապես, թե՛ բարոյապես»:

Ակցիան կազմակերպելուն աջակցել են «Հույսի կամուրջ», «Փրկություն» հասարակական կազմակերպությունները, հասուկ դորոցը:

Մ. Բ.

ՀԱԲ-ը դարձավ հասարակական կազմակերպություն

Արցախյան ազատագրական պայքարի ակունքներում եղած Հայոց ազգային բանակ (ՀԱԲ) կազմակերպությունը երեկ վերակազմավորվեց Հայոց ազգային բանակում հասարակական կազմակերպության: ՀԿ-ի առաջին համագումարում միաձայն քվեարկությամբ հեւմահու պաշտպանր նախագահ ընտրվեց ՀԱԲ-ի հիմնադիր, գլխավոր հրամանատար Ռազմիկ Վասիլյանը, իսկ միաձայն ընտրված վարչության 21 անդամները նույնպես միաձայն քվեարկությամբ նախագահ ընտրեցին Արամ Թորգոմյանին, որին մարտական ընկերները կոչում են ՀԱԲ-ի Արամո եւ հարգանք տածում նրա մարտական վաստակի հանդեպ:

Ժամանակի բերումով կազմակերպության գերնպատակը դարձել է մարտական գործողություններին մասնակցած անձանց սոցիալ-տնտեսական խնդիրների լուծումը: Կազմակերպությունը նպատակ ունի խորհրդարան մտցնել մարտական գործողությունների մասնակցի օրենքը: Չնայած ելույթներում եղած հակասություններին, ՀԱԲ-ում քվեարկություններն անցնում են միաձայն եւ միմիայն վստահության հիմքով: Բանախոսներից մեկը պնդում է, որ մինչեւ Մասիս սարը մերը չլինի, հայ-թուրքական հարաբերությունները չեն սկսվի ու կարգավորվի, մյուսը պնդում է, որ կազմակերպությունը չպետք է թույլ տա դրսից բերվող հեղափոխությունների անհամաձայնության եւ տնտեսական շրջափակման իրականացումն ու շարունակությունը: Նաեւ պնդում եղավ, որ հայոց պետական բյուջեի կողքին պետք է ստեղծել ազգային բյուջե: Չպարզաբանվեց, թե ո՞րն է դրանց տարբերությունը:

Ն. Պ.

Արաբկիր համայնքի մանկապարտեզները քաղաքապետ Լեւոն Հարությունյանի ուշադրության կենտրոնում են

Ամեն տարի Արաբկիր համայնքի թաղապետարանը նշում է երեխաների պաշտպանության միջազգային օրը՝ նախորդ տարի, օրինակ, համայնքի մանկապարտեզներին նվիրել է երաժշտական կենտրոններ: Երեկ կրկին երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա առթիվ թաղապետը հատուկ նվիրատվություններ արեց համայնքի մանկապարտեզներին:

Թաղապետարանի ենթակայության տակ գտնվող 13 եւ 1 մասնավոր մանկապարտեզներին (ուր հաճախում են 2500 մանուկներ) թաղապետ Լեւոն Հարությունյանը նվիրեց էլեկտրոնային տեխնիկա, 9 մանկապարտեզների՝ հեռուստացույցներ, 4 մանկապարտեզների՝ տեսամագնիտոֆոններ, «Մեր այբբենարանը» ձայներիզների հավաքածուներով եւ 1 լվացքի մեքենա թիվ 184 մանկապարտեզին, որը հիմնանորոգումից հետո վերաբացվեց երեկ:

Թիվ 184 մանկապարտեզը հիմնադրման օրից՝ արդեն 45 տարի, չի վերանորոգվել: Այս տարի Արաբկիր համայնքի թաղապետարանի միջոցներով այն կապիտալ նորոգվել է՝ վերանվանվելով «Մանկության մոլորակ»: ԱՄՆ դեսպանատան «Համայնքային ինքնաաջակցման ծրագրի» միջոցներով նոր կաթսայատուն եւ ջեռուցման համակարգ ունեցող մանկապարտեզը կարիք ուներ լվացքի մեքենայի, որն էլ երեկ ստացավ թաղապետ Լեւոն Հարությունյանից:

Մանկապարտեզի տնօրեն Աննա Սալոյանը շնորհակալություն հայտնեց թաղապետի եւ ԱՄՆ դեսպանատան ներկայացուցիչներին՝ մանկապարտեզը ճերմակ ապարանքի վերածելու համար: Իսկ թաղապետը, շնորհավորելով մանուկներին, նշեց, որ երեխաների խնդիրներին անդրադառնալն իրենց համար մեծ նշանակություն ունի, եւ դա պետք չէ դիտարկել միայն այսօրվա դեպքով, քանի որ դա շարունակական գործընթաց է: Եվ իսկապես, թաղապետարանը վերանորոգել է նաեւ համայնքի թիվ 73 մանկապարտեզը, հերթում են մյուսները:

Թիվ 184 նախակրթարանի մանուկները հյուրերին ողջունեցին հրաշալի հանդեսով՝ իրենց օրվա առթիվ աշխարհին եւ մանուկներին հորդորելով սիրել, ներել, գթալ եւ հուսալ: Երեխաներից ավելի ուրախ էին ծնողները, որոնք շնորհակալություն հայտնեցին թաղապետին՝ իրենց երեխաների համար բարեկեցիկ պայմաններ ստեղծելու եւ հատկապես տոնի կապակցությամբ նման ուշադրության արժանացնելու համար՝ ընդգծելով. «Երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվա նշումը համայն աշխարհի միասնական ցանկության խորհրդանիշն է»:

ԳՈՀԱՐ ԳՆՈՒՐԳՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353

Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Գաֆեսճյան արվեստի թանգարանն արդեն կառուցվում է

Բերվել են եւս 7 քանդակներ, «Կատուն» այլեւս մենակ չի մնա

Նյույորքցի ճարտարապետ Դեւիդ Հոթսոնի նախագծով Երեւանի կենտրոնում կառուցվող Ջերարդ Գաֆեսճյան արվեստի թանգարանի նախագծի մակետը արդեն 2 օր ցուցադրվում է Կասկադի վերեւում՝ Հայաստանի տեսականությունը խորհրդանշող «Հասկ» հուշարձանի հարթակում: Նույն տեղում ցուցադրվում են նաեւ Գաֆեսճյան հավաքածուի 7 նոր քանդակները: Դրանցից առաջինը Կասկադի «Կատվի» հեղինակ, Լատինական Ամերիկայի հայտնի վարպետ Ֆերնանդո Բոտերոյի «Հռոմեական ռազմիկը» սեւ հղկված բրոնզե արձանն է, որի հսկայական մարմինը՝ 3.7 մ հասակով եւ կլոր ձեւերով չափազանց տպավորիչ է եւ ժպիտ պարգեւող: 1986 թվականին ստեղծված այս արձանը մեծ ժողովրդականություն է վայելում Կոլումբիայում, նույնիսկ դարձել է հավատալիքի աղբյուր. կոլումբիացիները հավատում են, որ եթե նորապսակները հպվում են արձանին՝ նրանց առաջնեկն անպայման արու զավակ է ծնվում: Հատուկ «Ռազմիկը» մարտի մեկնելու պատրաստ գլադիատորի մոնումենտալ կերպար է եւ իր յուրօրինակ ոճի շնորհիվ բավականին հայտնի է աշխարհում: Նոր քանդակներից երեքի հեղինակը Մեծ Բրիտանիայի ամենահայտնի քանդակագործներից է՝ Լին Չեդվիքը, որի «Աստիճաններ», «Երկու դիտորդներ» եւ «Նստած ֆորմաներ» աշխատանքներն արված են զոդված երկաթով: Հայաստանցի արվեստասերների համար նորություն են նաեւ բրիտանացի քանդակագործ Բերրի Ֆլենգնի աշխատանքները, նա ճանաչում է ձեռք բերել հատկապես իր բրոնզե նապաստակներով, որոնց անվանում են «խայթելու չափ հեգնական եւ համարձակ»: Թանգարանի առաջին նմուշների մեջ են նրա «Նապաստակը զանգի վրա» եւ «Ակրոբատներ» քանդակները: Առաջին ապակյա քանդակը չեխ Լիբենսկի/Բրիխտովա զույգի «Բաց պատուհանն» է (1992 թ.), որի թրծավառարանային եղանակով պատրաստված կարմիր ապակին դասվում է 90-ականների «թափանցիկություն» կոչվող աշխատանքների շարքը: Թանգարանում կցուցադրվեն արվեստի ավելի քան 100 նմուշներ, որոնք կբերվեն բացումից մի քանի օր առաջ: Իսկ հիշյալ 7 քանդակները մոտակա օրերին կտեղափոխվեն Կասկադի մեկ այլ տարածք, «Կատվից» ոչ շատ հեռու:

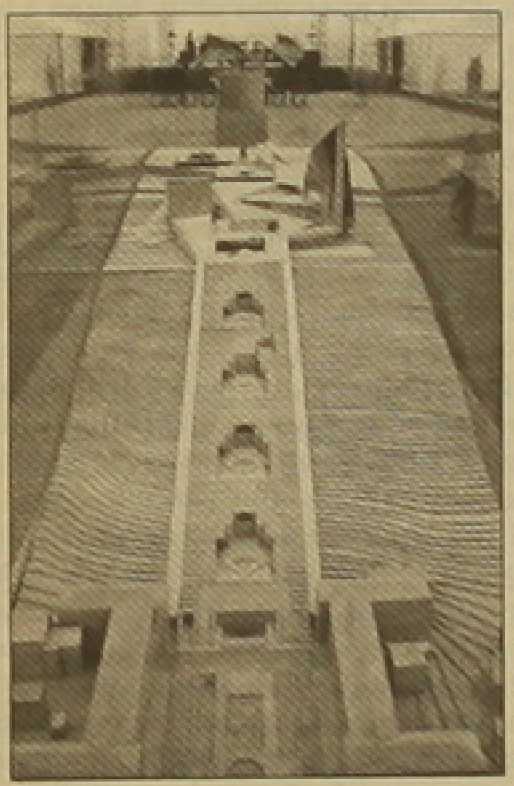

Թանգարանի կառուցման շինարարական աշխատանքներն ընդամենը 2 օր առաջ են սկսվել, սակայն ընթանում են բավականին արագ: Նախագծի ճարտարապետ Դեւիդ Հոթսոնը երեկ հրավիրած ասուլիսում հայտնեց, որ նախագիծն ամբողջական ու վերջնական տեսք է ստացել հայ ճարտարապետների մասնակցությամբ, ինքը հաշվի է առել նրանց կարծիքներն ու խորհուրդները: «Ծրագրի իրականացման ընթացքում Հայաստանի դերը մեծացավ, նախագիծը բաժանել ենք 3 մասի, որպեսզի հնարավորինս արագ ավարտենք», ասաց նա: Շինարարական աշխատանքները կտեւեն 2 տարի, թանգարանի տարածքում կլինեն հանրային հանգստավայրեր, դեկորատիվ ավազան, քանդակներով այգիներ, սրճարան եւ բացօթյա կինոթատրոն: Ապակե բարձր աշտարակի ներսում կզետեղվի Ջերարդ Գաֆեսճյանի ապակե հավաքածուն:

Իրանահայ ճարտարապետ **Ռազմիկ Ամիրխանյանը** հետեւել է թանգարանի նախագծի մրցույթին, դիտել բոլոր ներկայացվածները, եւ Դեւիդ Հոթսոնի նախագիծը համարում է խիստ ժամանակակից ու միաժամանակ համահունչ Կասկադի ոճին: **«Ազգի»** հետ առանձնազրույցում նա ասաց. «Ճարտարապետը գտել է ինչ-որ միջին համադրություն, որը բխում է արվեստի ժամանակակից թանգարանի պահանջներից: Իմ կարծիքով, դա ճարտարապետական բարդ խնդիր է, որը նա կարողացել է հաջողությամբ լուծել: Հոթսոնը քաջածանոթ է հայկական ավանդական ճարտարապետությանը, այս նախագիծը հայ ճարտարապետների հետ նրա առաջին համագործակցությունն է: Թանգարանի տարբեր հատվածներից բացվում են սքանչելի համայնապատկերներ՝ Արարատ լեռը, Երեւանի տեսարժան վայրերը: Միջավայրը կարեւորելու ամերիկացի ճարտարապետի այդ մոտեցումը շատ կարեւոր է եւ ուսանելի: Համոզված եմ, որ այս կառույցը նոր թափ կտա հայ ճարտարապետական մտածողությանը»:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Եվրոպական աջակցություն կոմունալ քաղաքականության ոլորտում

Տարեկան Հայաստանում առաջանում են մինչեւ 1 մլն տոննա կենցաղային թափոններ, դրանց շուրջ 70 տոկոսը բաժին է ընկնում մայրաքաղաքին: Կոշտ կենցաղային թափոնները կառավարելու հստակ քաղաքականություն մեր պետությունը դեռեւս չի մշակել: Այդուհանդերձ, առաջին քայլերն արդեն արվում են ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունից մինչեւ աղբի վերամշակման ձեռնարկություններ հիմնելու համար ներդնողներ գտնելը: Քաղաքաշինության նախարարի տեղակալ **Կարլեն Գեւորգյանի** խոսքով՝ կառավարության գործունեության այս տարվա ծրագրով գերատեսչությունը պարտավորվել է մշակել կոմունալ ոլորտի հայեցակարգը: Այն ավարտին կհասցվի տարեվերջին եւ կներառի նաեւ կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման խնդիրը: Պաշտոնյան այս մասին տեղեկացրեց երեկ կայացած կոմունալ ոլորտին վերաբերող ինտերնետային կայքի շնորհանդեսի ժամանակ, որն իրականացվել է Եվրոմիության աջակցությամբ 2005 թ. տարեսկզբին մեկնարկած «Աջակցություն կոմունալ քաղաքականության հասարակական տեղեկատվական կենտրոնին՝ թափոնների կայուն կառավարմանը նպաստելու նպատակով» ծրագրի շրջանակներում: Ինտերնետային կայքում ներկայացված է տեղեկատվություն քաղաքաշինության նախարարության հանրապետության բնակավայրերի կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարման համակարգի, բնագավառի օրենսդրական ակտերի միջազգային փորձի վերաբերյալ:

Պատկերացում կազմելու համար, թե որքան տարբեր է աղբահանության մշակույթը Եվրոմիության երկրներում եւ Հայաստանում, անհրաժեշտ է բացել www.cp-pic-msw.am կայքը եւ ընդամենը մի քանի լուսանկար նայել. գունավոր, պոլիէթիլենային տոպրակներում տեսակավորված աղբի կողքին երեւանյան բազմաբնակարան շենքն է՝ գարշահոտով եւ առնետներով լի:

Կարլեն Գեւորգյանի խոսքով՝ Հայաստանում կոշտ կենցաղային թափոնների խնդիրն ավելի քաղաքակիրթ դաշտ տեղափոխելու նախաձեռնությունն արդեն առաջացրել է դոնոր կազմակերպությունների հետաքրքրությունը. ընթացիկ տարվա փետրվարին «Ազգային վերամշակման խումբ» շվեյցարական ընկերության հետ ստորագրվել է համագործակցության հուշագիր, կոնկրետ ծրագիրը դեռեւս ուսումնասիրության փուլում է:

Մինչ Նուբարաշենի աղբավայրը «բուրում» է, եվրոպական շատ քաղաքների հենց կենտրոնում գործում են աղբի վերամշակման գործարաններ: Քաղաքակիրթ աշխարհը կոշտ կենցաղային թափոնների կառավարումը վաղուց արդեն շահավետ բիզնես է դարձրել:

Մ. Հ.

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏՈՒՄ

Որքան կլինեն աշխատավարձերն ու թոշակներն առաջիկա երեք տարիներին

1-ին էջից

Այստեղ կրկին հարկ ենք համարում հիշեցնել, որ տարեկան 0,4 տոկոս հարկման աճ ՀՆԱ նկատմամբ ապահովելու ծրագրային ցուցանիշները չեն կատարվում: Ըստ ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալների, 2001 թ. ՀՆԱ նկատմամբ հարկման ցուցանիշը եղել է 13,2 տոկոս, 2002 թ. 13,7 տոկոս, իսկ դրան հաջորդող 2003 թ. այդ ցուցանիշը իջել է եւ ցածր է եղել 2001 թ.-ից, կազմելով 13,1 տոկոս, 2004 թ. ավելացել է ընդամենը 0,1 տոկոսային կետով, կազմելով 13,2 տոկոս եւ այդպիսով հասնելով ընդամենը 4 տարի առաջ եղած ցուցանիշին: Հետեւաբար, միջնաժամկետ ծրագրում կանխատեսվող ցուցանիշներին հարկ է վերաբերվել մեծ վերապահումով:

Ծախսերը 2006 թ. կկազմեն համախառն ներքին արդյունքի 19,1 տոկոսը, հաջորդ երկու տարիներին՝ 19,4-ական տոկոս: 2006 թ. հավելյալ ծախսեր կկատարվեն մի շարք ոլորտներում: Նախատեսվում է ակնկալվող 53 մլրդ հավելյալ միջոցներից 16,5 մլրդ դրամն ուղղել ուժային կառույցներին, 8,2 մլրդ դրամը՝ կրթության, 5 մլրդ դրամն առողջապահության, 1,2 մլրդ դրամը մշակույթի ոլորտներին:

Բյուջեից սնվողներին առավել հետաքրքրող աշխատավարձերի չափի վերաբերյալ բերվեցին այսպիսի ցուցանիշներ: Ուսուցիչների միջին աշխատավարձը ներկայիս 55,5 հազար դրամի փոխարեն 2006 թ. կկազմի 58,8 հազար դրամ, 2007 թ.՝ 64 հազար դրամ, 2008 թ.՝ 70 հազար դրամ:

Պետական ապարատի աշխատողների աշխատավարձերի տեղաշարժն այսպիսին է՝ եկող տարի 60 հազար դրամ, մյուս երկու տարիներին՝ 66 հազար եւ 75 հազար դրամ: Բժիշկների միջին աշխատավարձն առաջիկա երեք տարիներին կլինի համապատասխանաբար 38,7 հազար դրամ, 43,5 հազար դրամ, 49,4 հազար դրամ, ներկայիս 37,5 հազար դրամի փոխարեն: Մշակույթի ոլորտի աշխատողների ներկայումս գոյություն ունեցող մոտ 24 հազար դրամ միջին աշխատավարձը 2008 թ. կկազմի 28,3 հազար:

Միջին կենսաթոշակը Հայաստանում այժմ 9,8 հազար դրամ է, 2006 թ. պետք է դառնա 11,2 հազար դրամ, 2007 թ.՝ 12,5 հազար դրամ, 2008 թ.՝ 14,1 հազար դրամ: Անապահով խավին տրվող նպաստները ներկայիս 12 հազար դրամ միջին ամսական չափից երեք տարի հետո կկազմի 19,2 հազար դրամ, մինչ այդ հասնելով նախ 15 հազար դրամի, հետո 17,7 հազար դրամի: Անապահով խավին անվճար դեղամիջոցներ հատկացնելու նպատակով պետական բյուջեից եկող տարի կհատկացվի 2 մլրդ դրամ, ապա հաջորդ երկու տարիներին՝ 2,5 մլրդ եւ 3 մլրդ դրամ: Հիվանդանոցային 1 օրվա ծախսը նախատեսվում է եկող տարի սահմանել 5 հազար դրամ, 2007 թ.՝ 11 հազար դրամ, 2008 թ.՝ 12,3 հազար դրամ:

Պաշտպանության համար կատարվող ծախսերի վերաբերյալ հարցին պատասխանելով, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարարը հայտնեց, որ դրանց միջին չափը կազմում է համախառն ներքին արդյունքի 3 տոկոսը: Այս տարի պաշտպանությանը հատկացված ծախսերը Հայաստանը չի կարող կրկնապատկել, բայց հավասարակշռությունը հարեւան երկրի հետ կպահպանվի, հավաստիացրեց Պավել Սաֆարյանը:

ՀՀ կառավարության եւ Համաշխարհային բանկի միջեւ աղքատության կրճատմանն աջակցության երկրորդ վարկի առաջընթացն ապահովելու նպատակով կառավարությունը երեկ նաեւ հաստատեց սոցիալ-տնտեսական միջավայրի բարելավմանն ուղղված 2005 թ. միջոցառումների ծրագիրը եւ ժամանակացույցը: Դրանք ներկայացրեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի մյուս փոխնախարարը՝ Տիգրան Խաչատրյանը:

Ռուսական զենքը Վրաստանից Հայաստան տեղափոխելու համար Մոսկվա-Երեւան...

1-ին էջից

Մայիսի 30-ին Մոսկվայում կնքված ռուս-վրացական համատեղ հայտարարության համաձայն, Բաթումի 12-րդ եւ Ախալքալաքի 62-րդ ռուսական ռազմակայանները 2008 թ. պետք է ամբողջությամբ դուրս բերվեն Վրաստանի տարածքից: Ընդ որում, սկզբում ապամոնտաժվելու է Ախալքալաքի ռազմակայանը, ապա Բաթումինը: Մինչեւ այս տարվա սեպտեմբերի 1-ն Ախալքալաքից դուրս կբերվի 40 միավոր զրահատեխնիկա, այդ թվում՝ 20 տանկ: 2006 թ. վերջին Ախալքալաքից դուրս է բերվելու ծանր տեխնիկան ամբողջությամբ, իսկ 2007 թ. հոկտեմբերին ռազմակայանը փակվելու է վերջնականապես:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունը երեկ հաղորդեց, որ Բաթումի ռուսական 12-րդ ռազմակայանից Հայաստան է ուղեւորվել ռազմական տեխնիկայով եւ զինամթերքով բեռնված 15 վագոններով երկաթուղային էշելոնը: Անդրկովկասում ռուսական զորքերի խմբի հրամանատարության ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ ռազմական տեխնիկայի եւ զինամթերքի դուրսբերումը համաձայնեցված էր Վրաստանի իշխանությունների հետ՝ նախքան Բաթումից եւ Ախալքալաքից ռազմակայանների դուրսբերման ժամկետների վրաց-ռուսական բանակցությունների ավարտը:

Երեկ վրացական «Մզե» («Արեւ») հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում Վրաստանի արտգործնախարարը հայտարարել է, որ ռուս-վրացական բանակցությունների ընթացքում Մոսկվան պնդել է, որ համաձայնագրի տեքստում մտցվի առանձին կետ՝ ռուսական ռազմակայանները Վրաստանից Հայաստան տեղափոխելու մասին, սակայն վրացական կողմը զիջման չի գնացել՝ հաշվի առնելով Ադրբեջանի մտահոգությունները:

Սալոմե Զուրաբիշվիլու խոսքերով, իր ադրբեջանցի գործընկեր Էլմար Մամեդյարովի հետ զրույցում ադրբեջանական կողմը ընդունելի եւ հասկանալի է որակել Թբիլիսիի բացատրությունները: «Շատ ճիշտ է, որ Ադրբեջանը նոտա է հղել Ռուսաստանին եւ ոչ թե մեզ», ասել է Զուրաբիշվիլին:

Հիշեցնենք, որ Վրաստանում տեղակայված ռուսական ռազմակայաններից ծանր տեխնիկայի մի մասը Հայաստան տեղափոխելուն դեմ է արտահայտվել Ադրբեջանը: Պաշտոնական Բաքուն ռուսական կողմին հղած նոտայում մտահոգություն է հայտնել, որ տարածաշրջանում խախտվում է ռազմական հավասարակշռությունը հօգուտ Հայաստանի, ինչպես նաեւ Գյումրու ռուսական ռազմակայանը նոր տեխնիկայով համալրելը վտանգում է տարածաշրջանի անվտանգությունը:

Յարգելի խմբագրութիւն «Ազգ» օրաթերթի

Ձեր Մայիս 20 թուակիր համարին մէջ կարդացի Յամօ Մոսկոֆեանի հեռաձայնային հաղորդումի սղագրումը՝ «Լիբանանի խորհրդարանական անձնախաղը ընտրութիւնների նախօրեակին» խորագրով:

Յօդուածագիրը տեղ մը կը փորձէ ներկայացնել ընտրական այն օրէնքը, որու հիման վրայ պիտի կատարուին յառաջիկայ խորհրդարանական ընտրութիւնները Լիբանանի մէջ եւ կը հաստատէ, թէ այս օրէնքով «...հայերը կարող են ընտրել նոյնիսկ մահմեդական կամ դրուզի համայնքների ձայներով, որպէս Լիբանանի քաղաքացիներ»:

Յօդուածագիրը, որու անգրագիտութեան առիթը ունեցած ենք անդրադառնալու մեր թերթի էջերէն, անգամ մը եւս ցոյց կու տայ, թէ զուրկ է քաղաքական մտածողութենէ եւ տարրական փաստերէ: Ըսել, թէ «հայերը կա-

րով» «մոնոպոլի» սակ պահած է Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութիւնները՝ ՀՅԴաշնակցութեան նկատմամբ դասական դարձած ստորակայութեան քարոզով զաս ուղին կը մասնէ յօդուածագրին մօտ: Որովհետեւ լիբանանահայութեան քաղաքական մեծամասնութեան քուէները եւ վստահութիւնը վայելած կուսակցութիւնը, ժողովրդային նոյն այդ յենարանին պաստառող եղած է այնման ինքնավստահ, որ նոյնիսկ միայն մէկ դաշնակցականութեան քարոզարշաւ է եւ չէ ուզած անելին՝ Յայկական երեսփոխանական բլոկին մէջ:

Մոսկոֆեանի յօդուածին մէջ յստակօրէն ...ռուած, սակայն զգացողութիւն տալու միտքը մը նշմարելի է, ուր կարծէ «ուղղութիւն» մը, կամ առնուազն «գոհունակութիւն» մը կայ ի տես այն փաստին, որ ընտրական այս օրէնքով հայ երեսփոխանները տիրող ընւին ոչ թէ լիբանանահայութեան, այլ

մոնոպոլիայի սակ էր պահել Լիբանանի խորհրդարանի հայ երեսփոխանների ընտրությունը» տողերին: Կարծում ենք, նամակագիրն այդ տողերին ընդգծելու կարիք չունէր: Դրանք ծանրակշիռ ապացոյցներ են, որոնց մասին ընդհանրապես խուսափում ենք խոսել, «համահայկականության» տեսանկյունից դրդված, որից մինչեւ օգնում է ՀՅԴ-ն: Սակայն չենք կարող հայերի ընտրողները, որ համարյա ոչինչ չգիտեն ՀՅԴաշնակցության սկզբունքների կյանքում ունեցած երբեմն շատ բացասական դերակատարության մասին, տեղյակ չլինելով, խոսք համատեղ առիթ ընդերում, այն էլ բոլորի կերպով, իրականության մասին, որի սկսող դրվագներից են մինչեւ 2000 թ. Լիբանանում խորհրդարանական ընտրություններում կատարված խժդժությունները՝ մրցակից թեկնածուներին տեղի իշխանություններին որպես «համայնավար գործակալ» մատնելու

Լիբանանի խորհրդարանական ընտրությունների մասին եւ ոչ միայն

րող են ընտրել նոյնիսկ մահմեդական կամ դրուզի համայնքների ձայներով» նոյնը պիտի ըլլար եթէ ըսուէր, օրինակի համար՝ որ «հայերը կարող են ընտրել քրիստոնեայ կամ կաթոլիկ» ձայներով: Յօդուածագիրը տեղեակ պէտք է ըլլայ, թէ դրուզիները իսլամ համայնք մըն են, ինչպէս սիւննիները կամ շիիները, այնպէս որ, «մահմեդական կամ դրուզի» ըսելածեւը նախակրթարանային մակարդակ մը ցոյց կու տայ իր մօտ:

Ծանծաղ տպատեղեկատուութեան նմոյշ մըն է ըսելը, թէ ՀՅԴ-ի ներկայացուցած երկու թեկնածուները, Ստեփան Տէր-Պետրոսեան եւ Ժակ Չուխատարեան «երկուան էլ Հ. Յ. Դ-ից» են: Ստեփան Տէր Պետրոսեան, ճիշդ է, դաշնակցական է: Գալով Ժակ Չուխատարեանի, «Ազգ»-ի խմբագիրը եա լաւ գիտէ, թէ ան դաշնակցական չէ եւ չէ ալ եղած անցեալին:

Այլ առակ լուարոմ: Յօդուածագիրը կ'ըսէ. «Դաշնակցութիւնը, որ շուրջ 50 տարի կեղծիքով, խժդժութիւններով եւ կենտրոնական իշխանութիւնների աջակցութեամբ իր մոնոպոլի (մենաշնորհ, Վ. Բ.) տակ էր պահել Լիբանանի խորհրդարանի հայ երեսփոխանների ընտրութիւնը...» եւ այլն: Ներողութիւն, «մոնոպոլիայի» նշա՞ն է արդեօք այն փաստը, որ 50 տարուան ընթացքին, հայկական երեսփոխանական 4-5 հոգինոց բլոկին մէջ միայն ու միայն ՄԷԿ դաշնակցական եղած է եւ այդ ալ ՀՅԴաշնակցութեա՛ն որոշումով: Մնացեալները եղած են Խաչիկ Պաբիկեան, Անդրէ Թապուրեան, Սուրէն Խանամիրեան, տոքթ. Անդրանիկ Մանուկեան (Աւետարանական համայնքէն), Արա Երեւանեան եայլն, ոչ մէկը ՀՅԴ-ի անդամ եւ բոլորն ալ նուիրեալ ու ազնիւ հայորդիներ: ՀՅԴ միշտ ալ իր հետ ունեցած է լիբանանահայութեան ջախջախիչ մեծամասնութեան քուէները եւ որեւէ ատեն կրնար իր ՄԷԿ երեսփոխանը 4-ի կամ 5-ի վերածել եթէ ուզէր, ունէր իր աւետարանական եւ կաթողիկէ անդամները:

Սակայն պատմութիւնը եւ տուեալները ցոյց կու տան, որ ՀՅԴ այդ վարժագիծով չէ առաջնորդուած Լիբանանի մէջ: Նորագոյն փաստը այն է, որ 90-ականներու սկիզբները («մոնոպոլի» տարիներուն...), նոյնինքն ՍԴՀԿ-ի ներկայացուցիչը (Ե. Ճերեճեան) թեկնածուներու ցանկին վրայ առնուեցաւ ՀՅԴ-ի որոշումով:

Մոսկոֆեան անկեղծութիւն մը, ինքն իր հետ հարազատութիւն մը ցուցաբերած կ'ըլլար, եթէ ըսէր էտք, որ Դաշնակցութիւնը «2000 թ. ընտրական օրէնքով փաստօրէն կորցնում է այդ մոնոպոլը» աւելցնէր նաեւ... թէ «այժմ Յարիրի ընտանիքն է տիրանում այդ մոնոպոլին»...

Չիասկցանք նաեւ «խժդժութիւններով»-ը եւ «կեղծիքներով»-ը: Ճիշդ է, որ լիբանանեան ժողովրդավար դրութիւնը երբեք տիպար չէ եղած, ճիշդ է նաեւ, որ «ա լա լիբանանեան» քաղաքական ֆոլքլոր-մշակոյթը, փողոցը, միշտ դերակատար եղած է ընտրութիւններուն, նոյնիսկ նախագահականի պարագային: Սակայն ըսել, թէ ՀՅԴ 50 տարի շարունակ «խժդժութիւններով ու կեղծի-

Կողքի սյունակներում հրատարակվող նամակի հեղինակը Լոս Անջելեսում հրատարակվող ՀՅԴ պաշտոնաթերթ «Ասպարէզի» խմբագիրն է: Մասնագիտությամբ պատմաբան՝ Մ. Նահանգներ տեղափոխվելուց առաջ նա աշխատել է ՀՅԴ Լիբանանի տարբեր կառույցներում, մասնավորապես «Ազդակ» օրաթերթում, եւ քաջատեղյակ է լիբանանյան ներքաղաքական զարգացումներին: Նամակին կցվում է «Ազգ»-ի խմբագրի պատասխանը:

«մահմեդական եւ դրուզի» համայնքներու (որոնք, ի դէպ, հայերէն շատ աւելի մեծ թիւ կը ներկայացնեն Պէյրութի մէջ) քուէներով: Եւ (շարունակելով յօդուածագրի ներքին տրամադրութիւնը եւ տրամաբանութիւնը) խանի որ դաշնակցական չկայ Յարիրի ցանկին հայ թեկնածուներուն մէջ, ուրեմն ինչ լաւ է այսպէս, երբ «բարեբախտաբա՛ր» միայն լիբանանահայերու քուէներով չէ որ պիտի ընտրուին Յարիրի ցանկին հայերը (այլապէս, վստահաբար պիտի չընտրուին):

Ան կը մոռնայ այն պարզ փաստը, որ 4 տարի առաջուան նման այս տարի եա, հայ երեսփոխանները պիտի որոշուին ոչ թէ լիբանանահայութեան, այլ՝ ոչ հայ քուէարկողներու ձայներով: Այսինքն, պէյրութաբնակ սիւննին, շիին, մարոնին, յոյն օրթոտոքսը կամ դրուզին պիտի որոշէ, թէ ով պիտի ներկայացնէ հայութիւնը խորհրդարանէն ներս: Եւ այս կէտը փոխանակ մտահոգելու մոսկոֆեանները, կարծէք ներքին գոհունակութեան առիթ կը ստեղծէ:

Եւ վերջապէս հարցում մը **«Ազգ»-ին:** Մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակէք տեղ տալ մոսկոֆեաններու կիսագրագէտ բանաձեւումներով վերլուծումներուն կամ կիսատեղեկութիւններուն, որովհետեւ, ինչպէս վերը ըսի, առաջին անգամը չէ, որ ձեր թղթակիցը ապատեղեկատուութիւն կը կատարէ: Իսկ այս մէկը անյարիր է ձեր թերթի վայելած վարկին:

ՎԱՉԷ ԲՐՈՒՏԵԱՆ,

Լոս Անջելես, 20.05.05 թ.

Խմբագրի կողմից

Մենք երբեք չենք հավակնում, որ մեր թերթն ու աշխատակիցները, նաեւ մեզ թղթակցողներն անսխալական են: Այդ պատճառով միշտ պատրաստ ենք տպագրելու մեր թերթին հղված պատասխանները, ուղղումներն ու արձագանքները: Կարծում ենք, որ նույնը վերաբերում է նաեւ մեր պաշտոնակից «Ասպարէզ» օրաթերթին: Սակայն մենք մեզ երբեք թույլ չենք տա ՀՅԴ Լոս Անջելեսի պաշտոնաթերթին հարց տալու, թե «մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակէք տեղ տալ» ձեր այս կամ այն թղթակցին: Այո, Յամո Մոսկոֆյանի թղթակցություններն աշխարհի տարբեր քաղաքներից երբեմն կարող են սխալներ բովանդակել, սակայն դրանց աշխարհագրությունը եւ արծարծած «հում» թեմաները, ինչպես օրինակ, բռնի մահմեդականացած հայերի մասին վերջերս կատարած հրապարակումները, ուշագրավ են եւ հետաքրքրությամբ են ընթերցվում **«Ազգ»**-ի լսարանի կողմից:

Սակայն պրն Վ. Բրուտյանի հիմնական ասելիքը նամակում, կարծում ենք, վերաբերում է Հ. Մոսկոֆյանի թղթակցության «Դաշնակցությունը, որ շուրջ 50 տարի կեղծիքով, խժդժություններով եւ կենտրոնական իշխանությունների աջակցությամբ իր մո-

թյուններից սկսած մինչեւ ծեծն ու ահաբեկումը, սպանություններն ու քվեատուփերի կողոպուտը: Սրանք լիբանանահայությանը շատ ծանոթ փաստեր են եւ ժամանակի մամուլը շատ հարուստ է դրանց մասին վկայություններով:

Ինչ վերաբերում է պրն Բրուտյանի բերած «հակափաստարկին», թե տարբեր տարիներ ՀՅԴ-ի թեկնածուական ցուցակից քվեարկվել եւ ընտրվել են մեծամասամբ ոչ կուսակցականներ, ապա դա ճիշտ է միայն առաջին հայացքից: Իրականում, բացի հնչակյան Եղիա Ջերեջյանից, մյուս թեկնածուներին որոշել է ինքը՝ ՀՅԴ-ն, առանց որեւէ այլ կազմակերպության հետ խորհրդակցելու: Երկրորդ՝ վերոհիշյալ բոլոր անձինք ունեցել են մեկ ընդհանուր հատկանիշ՝ եղել են մեծահարուստներ, որոնք ընտրվելու համար ՀՅԴ-ին ոչ միայն վճարել են (խոմ կուսակիցներից փող չէի՞ն ուզելու) մեծ գումարներ, այլեւ կատարել են պատկառելի նվիրատվություններ: (Ծանոթ պատկեր է, չէ՞, նաեւ հայաստանյան իրականության համար): Բացի այդ, նրանք իրենց պաշտոնավարության ողջ ընթացքում բնավ դուրս չեն եկել դաշնակցության որոշումների շրջանակից, միաժամանակ ծառայելով որպես ծխածածկույթ, թե, իբր, ՀՅԴ-ի նախընտրական ցուցակները «համահայկական» են:

Հիմա, ինչպես 2000 թ. ընտրություններին, իրավիճակը ինչ-որ չափով շրջվել է. ընտրական շուկային տիրապետում է ոչ թե ՀՅԴ-ին սովորաբար նեցուկ կանգնող կենտրոնական իշխանությունը, այլ Հարիրի ընտանիքը եւ այլ ուժեր: Եվ հենց այդ ուժերի շնորհիվ, անցյալ կիրակի օրը Բեյրութում տեղի ունեցած ընտրություններում հաղթել են 1 ռամկավար, 1 հնչակյան եւ 2 անկուսակցական թեկնածուները, մինչդեռ դաշնակցությունը բոյկոտել էր դրանք, սկզբից համոզված իր պարտությանը, բողոքելով ընտրական նոր օրենքի դեմ, հօգուտ որի 1999 թ. քվեարկել էին նրա պատգամավորները:

Վերջում կարճ անդրադարձ մեր պաշտոնակից պրն Վ. Բրուտյանի նամակի ջղային երանգներին: Նա ուրիշներին մեղադրում է ստորակայության բարդույթի մեջ: Այս պարագայում կարծում ենք փոխվել են ախտանշանի կրողները. 50-60 տարվա մենաշնորհից զրկվելը գերակայության բարդույթը վերածել է զայրույթի: Միեւնույն զայրույթը օրերս համակել է նաեւ ՀՅԴ Լիբանանի ողջ շրջանակին: Կուսակցության Բեյրութի պաշտոնաթերթը եւ ռադիոկայանը կիրակի օրվա քվեարկությունից հետո չեն վարանում ընտրություններին մասնակցած հայերին անվանել, անգամ «դավաճան» կոչելու:

Հ. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Մեր դիվանագիտության փայլատակումները

Հայաստանում ձեւավորվել է այնպիսի կայուն տեսակետ, ըստ որի պետք է ձգտել, որ Թուրքիան բացի հայկական սահմանը եւ վերացնի Հայաստանի շրջափակումը, ճանաչի Հայոց ցեղասպանությունը: Այս տեսակետն են պաշտպանում քաղաքական, հասարակական կազմակերպությունները, իշխանությունն ու ազգաբնակչությունը:

Իր հերթին Թուրքիան սահմանների բացման նախապայման է դնում, որ Հայաստանը ճանաչի Թուրքիայի տարածքային ամբողջականությունը եւ հայկական զորքը դուրս գա ԼՂՀ-ից:

Հարեւան պետություններից միայն Հայաստանից է նման նախապայման ու երաշխիք պահանջում, հաստատ գիտենալով, որ Հայաստանում չկա մեկը, որ կարողանա Թուրքիային նման երաշխիքներ տալ: Իսկ ի՞նչ կտա հայ-թուրքական սահմանի բացումը կողմերին: 2004 թվականին Թուրքիայից Հայաստան է ներմուծվել 34 մլն դոլարի ապրանք: Սահմանի բացումից հետո այս թիվը կարող է կրկնապատկվել ու բազմապատկվել: Հայաստանից արտադրությունը կարտահոսի դեպի Թուրքիա եւ ներդրվելով տնտեսության մեջ կնպաստի նրա արեւելյան շրջանների զարգացմանը: Թուրքական էժանագին ապրանքները կխեղդեն հայկական շուկան, եւ հոգեվարքի մեջ գտնվող շատ ձեռնարկություններ պարզապես կդադարեն գոյատեւելուց, իսկ եթե նրանցից մեկը կամ մի քանիսը, այնուամենայնիվ, շարունակեն գոյատեւել, խիստ կախման մեջ կընկնեն թուրքական հաղորդակցության ուղիներից ու շուկայից: Ստացվում է, որ սահմանի բացումը բազմակի անգամ անհրաժեշտ ու ձեռնտու է թուրքական կողմին, քան Հայաստանին, եւ դեռ մի բան էլ նախապայմաններ ու երաշխիքներ են պահանջում: Թուրքիան երբեք չի կարող համարվել մեզ բարեկամ երկիր: Բավական է հայ-ադրբեջանական կամ հայ-թուրքական որեւէ տարաձայնություն կամ կոնֆլիկտ, կփակվի այդ սահմանը եւ դրանից հետո ավելի դժվար կլինի հաղթահարել թե՛ կոնֆլիկտը, թե՛ կախվածությունը Թուրքիայից: Հայաստանը նորից կհայտնվի շրջափակման մեջ, եւ ոչ մի միջազգային կառույց չի կարող Թուրքիային ստիպել, որ բացի սահմանը: Այդպիսի իրավիճակ մենք մի անգամ արդեն ապրել ենք 90-ական թվականներին:

Կա նաեւ այն թյուր կարծիքը, թե գերմանացիների նման թուրքերն էլ պետք է ընդունեն անցյալ դարասկզբին հայերի նկատմամբ իրականացված եղեռնը: Ինչ էլ որ լինի, ճիշտ չէ համեմատել քաղաքակիրթ գերմանացիներին թուրքերի հետ: Այսօր էլ, եթե առիթը ներկայանա, թուրքերը կանեն այն, ինչ արել են իրենց նախնիները դարեր շարունակ:

Կարեւոր է նաեւ այն հանգամանքը, որ Գերմանիան այնուամենայնիվ կապիտուլացված երկիր էր եւ չէր կարող միջազգային հանրության կարծիքի հետ հաշվի չնստել: Թուրքիան Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի ամենամեծ բանակն ունեցող երկիրն է եւ դեռեւս մնում է ԱՄՆ-ի դաշնակիցն ու հենակետը տարածաշրջանում:

Ճիշտ է, առանձին անհատների կամ պաշտոնյաների հայտարարություններով չէ, որ կարգավորվում են միջազգային հարաբերությունները, բայց սխալ եւ անհարկի հայտարարությունները կարող են էապես վնաս հասցնել ազգային շահերին:

Խոսքը վերաբերում է Հայաստանի որոշ դեկավարներին, մասնավորապես Սերժ Սարգսյանին եւ Վարդան Օսկանյանին, որոնք վերջերս հայտարարեցին, թե մենք պետք է նպաստենք, աջակցենք Թուրքիային, որ դառնա Եվրոմիության անդամ երկիր: Եվրոմիությունը կարող է նրա վրա ճնշում գործադրել, որ նա ընդունի Հայոց ցեղասպանությունը:

Ամենացավալին այն է, որ այս գաղափարի կողմնակիցներ եւ հետեւորդներ կան: Նրանք կա՛մ ծանոթ չեն, կա՛մ թերագնահատում են թուրքական դիվանագիտությունը:

Եվրոմիության անդամ երկիր դառնալուց հետո, եթե Հայաստանը դարձյալ բարձրացնի Եղեռնի ճանաչման հարցը, Թուրքիան կհայտարարի, որ մինչ Եվրոմիության մեջ մտնելը եղեռնի ճանաչման հարցը մի շարք պետություններ եւ քաղաքական գործիչներ մանրազնին ուսումնասիրել են եւ եկել այն համոզման, որ նման հարց չի եղել եւ Թուրքիան առանց խոչընդոտի դարձել է Եվրոմիության անդամ, իսկ հիմա, երբ Եվրոմիությունը հզոր է եւ միասնական, քան երբեւէ, դարձյալ հայերը շահարկում են նույն ցեղասպանության հարցը՝ ջանալով Եվրոմիությունը քանդել: Նրանք հայերիս կարող են մեղադրել խառնակչության մեջ: Ու կգտնվեն առանձին մարդիկ, որոնք կպաշտպանեն Թուրքիայի այս տեսակետը եւ կասեն, որ մենք մեր ձեռքով խոչընդոտել ենք մեր գործը:

ՄԻՐԻԿԱՆ ՄԱՏԻՍՅԱՆ

Մոսկվայում Ռուսաստանի եւ Վրաստանի արտգործնախարարները մայիսի 30-ին ստորագրեցին համատեղ հայտարարություն, ըստ որի 2008 թ. ընթացքում Ախալքալաքի 62-րդ եւ Բաթումի 12-րդ ռուսական ռազմակայանները պետք է ամբողջությամբ դուրս բերվեն Վրաստանի տարածքից: Սերգեյ Լավրովը եւ Սալոմե Զուրաբիշվիլին պայմանավորվել են նախ դուրս բերել Ախալքալաքի ռազմակայանը (մինչեւ 2007 թ. հոկտեմբերի 1-ը), ապա Բաթումինը:

Վրաստանի խորհրդարանի հայազգի պատգամավորներից Մելիք Ռաիսյանը մեկ շաբաթից ավելի Թբիլիսիում է, հետեւաբար դժվարացավ միանշանակ պատասխանել Ջավախքում տիրող տրամադրությունների մասին: «Ես չեմ հասկանում, թե ինչ է նշանակում «ո՞նց է ընդունում ժողովուրդը» հարցը: Ռուսները որոշել են, որ գնալու են: Վերջում մե՞նք ենք մեղավոր դառնալու: Ինչո՞ւ ենք ուզում կռվախնձոր դառնալ», ասաց Ռաիսյանը:

Ախալքալաքի ռազմակայանը տեղի հայության համար տասնամյակներ շարունակ ունեցել է ինչպես սոցիալ-տնտեսական, այնպես էլ անվտանգության նշանակություն: Տարբեր ժամանակներում տեղացի մի քանի հազար հայեր բարձր աշխատավարձով ծառայել են բանակում: Ճիշտ է, վերջին ամիսներին ախալքալաքցիների համար անհասկանալի էր, երբ 62-րդ ռազմակայանում ծառայող հայ սպաներին տեղափոխում էին Ռուսաստանի այլ զորամասեր, նրանց փոխարինելով Ռուսաստանի քաղաքացի այլազգիներով: Այս հանգամանքը խիստ բացասաբար էր ընդունվել Ջավախքում:

Վրաստանի խորհրդարանում Ախալքալաքից պատգամավոր **Համլետ Մովսիսյանն «Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում նշեց. «Ժողովուրդը տխուր ընդունեց, որ ռուսական ռազմակայանը դուրս է բերվելու, բայց, մյուս կողմից` երկրի նախագահն իր ելույթում նշեց, որ ռազմակայանում աշխատող ախալքալաքցիները կապահովվեն աշխատանքով: Սաակաշվիլին խոստացել է, որ ռազմակայանները դուրս բերելուց հետո եւ մինչեւ դուրս բերելը յուրաքանչյուրը կստանա համապատասխան աշխատանք»: Մովսիսյանը եւս պնդեց, որ ջավախահայությունը ռազմակայանն ավելի շատ ընկալում էր որպես անվտանգության երաշխիք: Մյուս կողմից, ինչպես նշեց պատգամավորը, «այսօր կա Վրաստան պետությունը, որը անվտանգության երաշխիք է»:

Ջավախքում գործող «Վիրք» կուսակցության ղեկավար Դավիթ Ռստակյանը մեզ հետ հեռախոսազրույցում ասաց, որ ժողովուրդը շատ

Ջավախքում հիասթափված են ռուսներից

Նրանք մտահոգված են, որ ռազմակայանի դուրսբերումից հետո Ախալքալաքը կհայաթափվի

Ախալքալաքից ռուսների հեռանալու լուրն անակնկալ չէր ջավախահայության համար, սակայն նրանց համար անակնկալ էին ժամկետները: Ինչ տրամադրություններ են տիրում Ջավախքում: Ախալքալաքի քաղաքապետ **Նաիրի Իրիցյանն «Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում նշեց, որ ընդհանուր առմամբ ժողովրդի մեջ հիասթափություն կա: «Ամեն անկյունում մարդիկ նույն բանն են խոսում: Բանակը որ դուրս է գալու, ինչ է լինելու: Մարդիկ մտահոգված են, որ ռազմակայանը դուրս բերելու հետ զրկվում են աշխատանքից», ասաց Իրիցյանը:

Քաղաքապետի ասելով, տեղացիներն ավելի շատ մտահոգված են ոչ այնքան աշխատանք կորցնելու հեռանկարով, որքան այն իրողությամբ, որ ռուսական ռազմակայանն այլեւս չի լինելու: Ջավախքում սերունդներ են մեծացել, որոնց համար ռազմակայանն ընկալվել է որպես անվտանգության կարեւոր երաշխիք: «Մարդիկ շվարած են», ասաց Իրիցյանը:

Ախալքալաքի ռազմակայանը տեղի հայության համար տասնամյակ-

վաս է տրամադրված: Նա նշեց, որ ռուսների հեռանալուց հետո վրացիներն իրենց ավելի ազատ կզգան հայկական բնակավայրերում, եւ Ախալքալաքը կարժանանա Ախալցխայի ճակատագրին, մարդիկ ուղղակի կթողնեն ու կհեռանան իրենց երկրամասից:

«Ջավախահայությունը Վրաստանի իշխանությունների` աշխատանքով ապահովելու խոստումները սին ու փուչ է համարում: Ժողովրդին մտահոգում է նաեւ վերջին տարիներին հետեւողականորեն ամրապնդվող վրաց-թուրքական ռազմավարական համագործակցությունը: Մարդիկ մտահոգված են, որ ռուսական բանակի փոխարեն Ախալքալաքում կստեղծվի վրացական ռազմակայան: Տասնամյակներ առաջ մեր տարածքում նման ռազմակայան եղել է, եւ մեր ժողովրդի հիշողության մեջ վրաց զինվորականների արարքներից միայն վատ հիշողություններ են մնացել», ասաց Ռստակյանը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Միջազգային ներումը» քննադատում է Ռուսաստանի դատական համակարգը

«Միջազգային ներում» իրավապաշտպան կազմակերպությունը ռուսաստանցի հայտնի գործարարներ Միխայիլ Խոդորկովսկու եւ Պլատոն Լեբեդեւի դատավճռի հրապարակումից հետո տարածել է հայտարարություն, նշելով, որ նրանց գործի քննությունը եւ դատավարությունն իրականացվել են մի շարք խախտումներով:

Կազմակերպությունը Ռուսաստանի իշխանություններին հորդորել է հետեւել, որպեսզի «իրավասու, անկախ եւ անկողմնակալ վերադաս դատարանը գործը վերանայի ըստ արդար դատավարության միջազգային չափանիշների»: Միջազգային իրավապաշտպանները BBC-ի թղթակցին ասել են, որ իրենք հետեւելու են 9 տարվա բանտարկության դատապարտված Խոդորկովսկու եւ Լեբեդեւի դատավճռի գանգատարկման ընթացքին:

Տարածված փաստաթղթում նաեւ նշվում է, որ դատավճիռը «վկայում է Ռուսաստանի քրեական արդարադատության համակարգում ավելի լուրջ խնդիրների գոյության մասին, որոնք կապված են դատական իշխանության անբավարար անկախության, իրավական օգնության անմատչելիության, կալանքի ծանր պայմանների, խոշտանգումների կիրառման հետ»:

Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի զեկուցող Սաբինա Լոյթհոյզեր Շնարենբերգերն իր հերթին հայտարարել է, որ բազմաթիվ իրավախախտումներով դատավարություն է անցկացվել Խոդորկովսկու դեմ, որը «բացեիբաց քննադատել էր նախագահ Վլադիմիր Պուտինի քաղաքականությունը»: Նա հիշեցրել է, որ դեռ հունվարին ԵԽԽՎ-ն դատապարտել էր Խոդորկովսկու քրեական հետապնդումները:

Ռուսաստանցի արդյունաբերողների եւ ձեռնարկատերերի միության նախագահ Արկադի Վոլսկին այն միտքն է արտահայտել, թե կայացված դատավճիռն արտերկրում լրջորեն կվնասի Ռուսաստանի նկարագրին:

Հուսեյնի դատավարությունը` երկու ամսից

Մայիսին Իրաքում 77 ամերիկացի է զոհվել

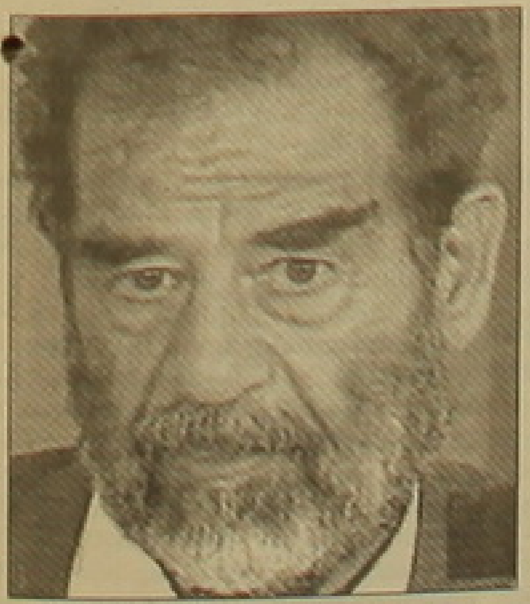

Իրաքի նախագահ Ջալալ Թալաբանին հայտարարել է, որ երկրի նախկին ղեկավար Սադդամ Հուսեյնի դատավարությունն սկսվելու է առաջիկա երկու ամիսներին: «Իրաքի կառավարությունը բոլոր ջանքերը գործադրում է դատավարության հիմքերը նախապատրաստելու համար», ընդգծել է Թալաբանին:

Նա միաժամանակ չի բացառել Իրաքում ֆիզիկական կամ կենսաբանական զենքի հայտնաբերման հնարավորությունը:

Ավելի վաղ իրաքցի դատավորները եւ նրանց ամերիկացի օգնականները լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին ասել էին, թե Հուսեյնի դատն սկսվելու է 2006 թ. ոչ շուտ:

2003 թ. դեկտեմբերին ձերբակալված Սադդամ Հուսեյնը բանտարկված է Իրաքի տարածքում: Նույն թվականին ստեղծված հատուկ տրիբունալը հավաքում եւ վերլուծում է նրա դեմ ուղղված վկայությունները: Հուսեյնին մեղադրում են հակամարդկային ոճիրների եւ մասնավորապես իր կառավարման տարիներին հազարավոր իրաքցի քրդերի եւ շիա մահմեդականների բնաջնջման մեջ:

Մինչդեռ Իրաքում օկուպացիոն ուժերի եւ ապստամբների մարտերը չեն դադարում: Դրանք նոր ուժով ծավալվեցին հունվարին անցկացված խորհրդարանական ընտրություններից հետո: Բաղդադում ամերիկյան զինվորական հրամանատարության պաշտոնական ներկայացուցչին վկայակոչելով ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդում է, որ ամեն օր Իրաքում մոտ 70 հարձակում է իրականացվում:

Միայն մայիսին երկրում զոհվել են 77 ամերիկացի զինծառայողներ: Հակաիրաքյան պատերազմի սկզբից ի վեր սպանված ամերիկացիների թիվը հասել է 1658-ի: Վիրավորների թիվը 12630 է: Ներկայումս Իրաքում տեղաբաշխված են 139 հազար ամերիկացի զինծառայողներ:

Մայիսին զոհվել են նաեւ 600-ից ավելի իրաքցիներ` ինչպես նոր բանակի զինծառայողներ եւ ոստիկաններ, այնպես էլ խաղաղ բնակիչներ:

Պ. Ք.

ՓԵՂԱՍՏԱՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հրեա գիտնականների բողոքի ցույցը

Մայիսի 30-ի մամուլի հաղորդագրությամբ Երուսաղեմի «Ողջակիզման եւ ցեղասպանության ինստիտուտը» բողոքի ձայն է բարձրացրել ընդդեմ «Հայկական հարցով» գիտական կոնֆերանսի անցկացումը տապալելու թուրքական կառավարության ոտնձգման: Կոնֆերանսը հրավիրված էին թուրքական մի քանի համալսարաններ, ակնկալվում էր, որ ավելի քան 700 հոգի կմասնակցի դրան:

Ծրագրում նշված խորագրերից ակնհայտ էր, որ մասնակից գիտնականները մտադիր էին ճանաչել ազատ աշխարհի պատմության մեջ ամրագրված Հայոց ցեղասպանությունը` քաջատեղյակ լինելով հանդերձ, որ թուրքական օրենքները բանտարկություն են նախատեսում բոլոր նրանց, ովքեր համարձակվում են արտահայտվել այդ կամ Կիպրոսից թուրքական զորքերի դուրսբերման մասին: Պետք է նշել, ասված է հաղորդագրության մեջ, որ այդ գիտնականները հավասարիմ թուրքեր են, որոնք սիրում են իրենց երկիրը եւ ցանկանում են տեսնել դրա բարգավաճումն ու ժողովրդավարացումը: Նրանց մեծամասնությունը գրել է, որ Թուրքիայի համար խիստ կարեւոր է կառուցել ազատ հասարակություն, երաշխավորված ակադեմիական մտածողության, խղճի, խոսքի ազատ արտահայտման իրավունքներով, որոնք պարտադիր պայման են ընդունվելու Եվրամիության շարքերը:

«Մեր ինստիտուտն առաջիններից էր, որ 1982-ին կազմակերպեց «Ողջակիզման եւ ցեղասպանության առաջին միջազգային կոնֆերանսը»: Կանխորոշված 300 զեկուցումներից ընդամենը 6-ը պետք է շոշափեին Հայոց ցեղասպանության հարցը: Ինչպես այդ ժամանակ նշվեց «Նյու Յորք թայմսում», Թուրքիայի ճնշումների ներքո այդ 6 զեկուցումները հանվեցին ծրագրից: Իսրայելի կառավարությունը անամոթաբար տեղի տվեց ճնշումներին: Երբ մենք մերժեցինք հնազանդվել, սպառնացին փակել կոնֆերանսը: Բայց նրանց չհաջողվեց, որովհետեւ մեզ մոտ գործում է ժողովրդավարությունը: Հետագայում մեր դիմադրությունը շատ անգամ է գովասանքի արժանացել, օրինակ, «Էյլ Ռիվյու» պարբերականում տպագրված հոդվածում»:

Հաղորդագրության եզրափակման մեջ Երուսաղեմի «Ողջակիզման եւ ցեղասպանության ինստիտուտը» կոչ է անում աշխարհի բոլոր կառավարություններին ցեղասպանությունների հարցում հասնել առավել ճշգրիտ, օբյեկտիվ եւ թափանցիկ ներկայացման: Հաղորդագրությունը ստորագրել են ինստիտուտի տնօրեններ պրոֆ. Իսրայել Չառնին, պրոֆ. Յաիր Օրոնը եւ Մարկ Շերմանը:

Հ. Ծ.

«Ուոթերգեյթի» գլխավոր աղբյուրը ՀԴԲ նախկին փոխտնօրենն է

1972 թ. «Ուոթերգեյթ» հյուրանոցի սկանդալը լուսաբանած «Վաշինգտոն փոստ» թերթի լրագրողներ Բոբ Վուդվորդը եւ Կառլ Բեռնստայնը խոստովանել են, որ նախագահ Ռիչարդ Նիքսոնի հրաժարականին հանգեցրած սկանդալի ծագման գլխավոր տեղեկատվական աղբյուրը եղել է ՀԴԲ նախկին փոխտնօրեն Մարկ Ֆելտը: Նա այսօր 91 տարեկան է եւ անցյալում լրատվամիջոցներում ներկայացվել է «Խոր կոկորդ» կեղծանունով:

«Մարկ Ֆելտը մեր գլխավոր աղբյուրն էր: Նա մեզ անգնահատելի օգնություն ցույց տվեց «Ուոթերգեյթին» առնչվող հարյուրավոր հրապարակումների պատրաստման ժամանակ: Մեզ օգնում էին նաեւ այլ աղբյուրներ, պաշտոնական անձինք եւ լրագրողներ», հայտարարել են Վուդվորդը եւ Բեռնստայնը:

Մարկ Ֆելտի խնդրանքով լրագրողները 30 տարուց ավելի չէին բացահայտել իրենց գլխավոր տեղեկատվական աղբյուրի անունը: Որոշված էր Ֆելտի անունը հրապարակել նրա մահից հետո: Բայց վերջերս Ֆելտն ինքը գաղտնիքը պատմեց իր ընտանիքին, իսկ հետո հարցազրույց տվեց «Vanity Fair» հանդեսի թղթակցին: «Վաշինգտոն փոստի» հիշյալ լրագրողները հաստատեցին նրա ասածների ճշմարտացիությունը:

Մարկ Ֆելտի խոսքերով, 1972 թ. իրեն հաջողվել է անկյաս մուտք գործել վաշինգտոնյան «Ուոթերգեյթ» հյուրանոցում գտնվող Դեմոկրատական կուսակցության կենտրոնակայան եւ ունկնդիր սարքերով բացահայտել որոշ գաղտնիքներ, որոնք 1974 թ. հանգեցրին նախագահ Նիքսոնի պաշտոնանկությանը:

Համաշխարհային բանկի նոր նախագահը կարեւորում է «աշխարհի գերակայությունները»

Համաշխարհային բանկի նոր նախագահ Փոլ Վոլֆովիցը մտադիր է իր պաշտոնավարման 5 տարիների ընթացքում ուշադրությունը բեւեռել «աշխարհի իրական գերակայությունների» վրա: Նման հայտարարությամբ նա Վաշինգտոնում հանդես եկավ իր պաշտոնակալությունից անմիջապես հետո:

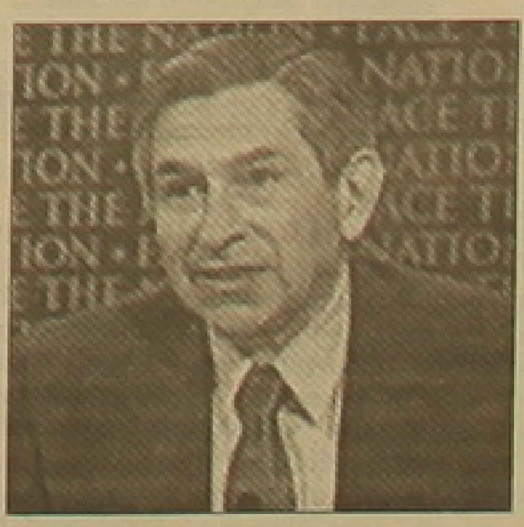

Խոստովանելով, որ ՀԲ նախկին ղեկավար Ջեյմս Վուլֆենսոնից ինքը ժառանգել է «լավ գործող կառույց», Վոլֆովիցը նշել է, որ իր աշխատանքում մեծ տեղ է հատկացնելու նոր զարգացող երկրներին, որոնց ներկայումս «բավարար չափով չեն լսում եւ ավելի շատ համարում են խնդրարկուներ, քան գործընկերներ»:

Ֆրանսիական թղթակցի հետ զրուցելիս Վոլֆովիցն ասել է, որ մարտի վերջերին ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի կողմից ՀԲ նախագահ նշանակվելուց հետո ինքը մի շարք հանդիպումներ եւ քննարկումներ է անցկացրել հիշյալ երկրների ղեկավարների հետ:

ՀԲ նոր ղեկավարն աշխարհում հայտնի է որպես Ջորջ Բուշի վարչակազմի «ճուռակների» գաղափարախոս: Այդուհանդերձ, նա ՀԲ աշխատակիցներին հորդորում է իրենց համեստ պահել աղքատ եւ նոր զարգացող երկրներում: «Շատ կարեւոր է չներկայանալ որպես մի անձնավորություն, որն ամեն ինչ ուրիշներից լավ գիտի», ընդգծել է Վոլֆովիցը: Նրա խոսքերով, կարելի է սահմանափակվել տեխնիկական խորհրդատվությամբ:

Առաջիկա 5 տարիներին ՀԲ ուշադրության կենտրոնում կլինեն Աֆրիկայի, Լատինական Ամերիկայի, Մերձավոր Արեւելքի, ինչպես նաեւ Հարավարեւելյան Ասիայի երկրները: Առանձնակի կարեւորություն ունեն պաղեստինա-իսրայելական հաշտության գործընթացի ապահովումը, Լիբանանը, Իրաքը եւ այլ թեմաներ:

Պ. Ք.

Մշակույթ

ԷԴԳԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ-75

Կոմպոզիտորի հավերժությունը

ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, կոմպոզիտոր Էդգար Հովհաննիսյանի անհատականության ուժն ու հագեցվածությունը փաստելու համար բավական է հիշատակել նրա ստեղծագործական բեղունությունը, իսկ նկարագրի լրջությունն ու ծանրակշռությունը նկատելու համար բավական է մատնանշել երաժշտության մեջ սեփական խնդիրների պարզաբանմանն ուղղված նրա աշխատանքի տեւականությունը:

Սիմֆոնիաներ, բալետներ, գործիքային կոնցերտներ, երգչախմբերի համար մեծակտավ գործեր, կինոերաժշտություն, կվարտետներ, սոնատներ, գործիքային տրիոներ, ռոմանսներ, մասսայական երգեր. սրանք Էդգար Հովհաննիսյանի ստեղծագործությունների ամենաընդհանուր թվարկումն է, որը կոմպոզիտորի ժանրային հետաքրքրությունների սահմանները ցուցադրելուց զատ մատնանշում է նաեւ նրա բազմաշերտ ու բարդ խառնվածքը: Ո՞վ չի հիացել կոմպոզիտորի «Սարդարապատի քաջեր», «Արփա-Սեւան», «Էրեբունի-Երեւան» հրաշալի ստեղծագործություններով: Էդգար Հովհաննիսյանի հավերժության գաղափարը կապված է նրա ազգային ակունքների հետ: Նա իր սիմֆոնիկ ստեղծագործություններում կիրառում է միջնադարյան նյութը, որը բնորոշ է ազգային տաղերին: Կոմպոզիտորի ստեղծագործական անհատականությունը ընդգրկում է թեմաների բազմազանություն եւ այդ թեմաների խիստ ընտրություն: Դա է երեւույթների մեջ թափանցելու արվեստագետի ճշմարիտ ճանապարհը: Էդգար Հովհաննիսյանի արվեստի հենքը նախնիների ձայնին հարազատ մնալն է, որը եւ հաստատում է կոմպոզիտորի արվեստի հավաստիությունը: Ահա թե ինչու պատմական ուղղությունը իր կնիքն ունի նրա ընդհանուր գեղագիտական, երաժշտական մտածողության վրա:

Էդգար Հովհաննիսյանին բնորոշ առանձնահատկությունը, նրա «եսը» դրսեւորվեց իր նախասիրած ժանրում՝ բալետում:

Շարունակելով 20-րդ դարում հայկական բալետային արվեստի՝ Արամ Խաչատրյանի կողմից կատարելագործված բալետային երաժշտության ավանդույթները՝ կոմպոզիտորը ստեղծեց ազգային եւ համամարդկային բովանդակության պահանջը բավարարող ստեղծագործություններ: Կոմպոզիտորի բնատուր տաղանդը եւ կենսափորձը անառարկելիորեն պիտի հանգեր այն բանին, որ ծնվեին «Մարմար», «Հավերժական կուռք», «Անուշ», «Սասունցի Դավիթ» բալետները: Այս ստեղծագործությունների հիմքը միայն ազգային բովանդակությունը չէ, այլեւ իսկական արվեստի համամարդկային սկզբունքները:

«Հավերժական կուռք» բալետը ավանդություն է սիրո մասին: Գործողության վայրը Երկիր Նաիրին է, հերոսները՝ հեթանոս հայեր: Ասթինեն եւ Բյուրասը սիրում են իրար: Ասթինեին սիրում է նաեւ Գոռ իշխանը: Ասթինեն եւ Բյուրասը մարտահրավեր են նետում իշխանության քարացած կանոններին, չեն ենթարկվում հոգեւոր իշխանությանը՝ գերադասելով մահը: Սերը հաղթանակում է:

Մեր ժողովրդի համար «Սասունցի Դավիթ» էպոսն ունի արվեստի մեծ նշանակություն: Մեր գրականության մեջ Սասնա Դավիթը եզակի, մեծագույն կերպար է, որն իր վրա է բեւեռում արվեստագետների ուշադրությունը: Այդ կերպարի հետ կապված ամեն մի նոր ստեղծագործություն վախի զգացում է առաջացնում բոլորի մոտ: Սրբազան այդ վախից ծնվեց Էդգար Հովհաննիսյանի «Սասունցի Դավիթ» օպերա-բալետը:

Նյութը պարտադրում է իր օրենքները, եւ երեւի դա է պատճառը, որ Էդգար Հովհաննիսյանը ստեղծեց ո՛չ թե օպերա, ո՛չ թե բալետ, այլ երաժշտաբեմական ժանրերի մի ուրույն սինթեզ՝ օպերա-բալետ: Իրոք, արտահայտչաձեւերի ազատ դրսեւորումն ու զարգացումը էպոսում հնարավորություն են տալիս առաջին հերթին խուսափելու ժանրի սահմանների մեջ պարփակվելուց: Դավթի կերպարի եւ նրան շրջապատող աշխարհի երաժշտական մեկնության համար անհրաժեշտ են բալետային եւ օպերային արվեստը, պարային ռիթմերը, երգեցողական հոծ հնչեղությունը, ասերգությունը, որ, ի դեպ, եղել է մեր պատմող-պատմիչների հիմնական արտահայտչամիջոցը, համազգային-սիմֆոնիկ ծավալների համամասնությունները...

Կա եւս մի հանգամանք, որով կարեւորվում է «Սասունցի Դավիթ» օպերա-բալետի գոյությունը: Մեզանում երաժշտությունն այսօր կարծես հեշտությամբ նահանջում է կենսական մեծ, տարողունակ թեմաներ շոշափելու իր իրավունքներից՝ տեղը զիջելով փոքրամասշտաբ ու «տեղային» խնդիրներ արծարծող երկերին: «Սասունցի Դավիթը» մի խոշոր բաց է լրացնում հայ երաժշտության մեջ՝ իր մոնումենտալ կերպավորմամբ արժեքավորելով ոչ միայն այսօրվա, այլեւ վաղվա մեր մշակույթի համար: Իրոք, եթե օպերայի ժանրը իր մեջ է առնում մշակույթի մի քանի շերտեր, ապա «Սասունցի Դավիթը» իր տեսակի մեջ կրկնակի սինթեզման արդյունք է: Այստեղ ձուլվել են օպերայի եւ բալետի ժանրերը: Միաձուլումն ապահովողը մի կողմից էպոսի նյութն է, մյուս կողմից՝ նրա երաժշտական կերպավորումը ծնող սիմֆոնիզմը, սիմֆոնիկ մտածողությունը: Այս առթիվ առանց վարանելու կարելի է հիշատակել Վագներին: Նա էր, որ թատերական երաժշտության սիմֆոնիականացման նոր փուլ բացեց համաշխարհային երաժշտության բնագավառում: «Սասունցի Դավիթ» օպերա-բալետում այս մակարդակն իրագործվել է այն ուղեցույցով, որ տվել է հանճարեղ Կոմիտասը. «Վագները գերմանացիներին ազգային երաժշտություն տվեց եւ օտարներին՝ դաս»: «Սասունցի Դավթում» իրագործվել է «դաս» առնելու հոյակապ եղանակ, օտար է մնացել Վագները, եւ հոգեհարազատության նոր վկայություն է ստացել Կոմիտասը:

Դավթի հաղթանակի ցնծությունը մարմնավորող երաժշտությունը, որը ծավալվում է ներշնչվածության բարձր ոլորտներում, ծնունդ է առնում արտահայտչականության բազում շերտերից ու երանգներից, որի առաջին աստիճանն է մերկ ու անզարդ խոսքը:

Դառնամ զողորմին ցի տառ...

«Սասունցի Դավթի» երաժշտության մեջ հերոսականը համապարփակ լեզուն է, որով կոմպոզիտորը խոսում է հարուստ բազմերանգությամբ՝ օրվա հրամայականով լուսավորելու պատմությունը:

«Սասունցի Դավիթ» օպերա-բալետի ծնունդը ժամանակի հրամայականի պահանջի դրսեւորում է: Կոմպոզիտորը դիմեց էպոսին՝ որպես մեծաչափ հերոսական դյուցազներգություն, իբրեւ ազգային մշակույթի հուշարձան, իբրեւ անցյալն ու ներկան միավորող պատմություն, ժողովրդի ազատասիրական ձգտումների հավաստիացում: Էպոսի երաժշտությունը կրկին հաստատեց կոմպոզիտորի՝ խմբերգային արվեստի վարպետի տաղանդի դրսեւորումը պարային արվեստում: Կոմպոզիտորի այս ստեղծագործությունը դարձավ 20-րդ դարի հայ երաժշտության ու թատրոնի հաղթանակը:

Էդգար Հովհաննիսյանի հաջողությունն ազգային ավանդույթներին հարազատ մնալու եւ այն կերտելու մեջ է: Կոմպոզիտորը ընտրում է երաժշտության առանձնահատուկ այն տեսակը, որը ծրագրային է անվանվում, այսինքն՝ որոշակի սյուժեի, կենսական կամ գրական բովանդակություն ունեցող որոշակի թեմայի հիման վրա ստեղծված երաժշտություն:

Ազգային եւ համազգային երաժշտության բացառիկ ստեղծագործություն է Էդգար Հովհաննիսյանի «Անուշի» բալետը: Կոմպոզիտորի հորինած երաժշտությունը ոգու եւ հավատի, պարզ մտածողության, ինքնատիպ պատմության ազնվացումն է: «Անուշին» երեւույթ է մեր երաժշտության պատմության մեջ: Տաղանդավոր կոմպոզիտորն այս անգամ ներշնչվել է ազգային երաժշտության ամենահոգեհարազատ կերպարով:

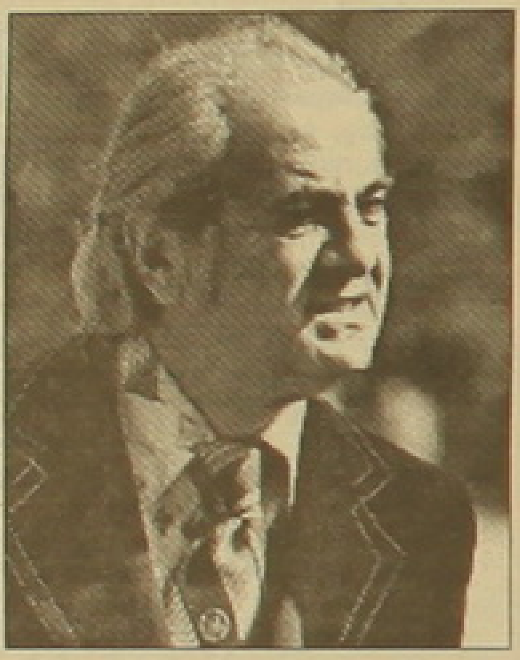

«Անուշի»... Երգ, որ ստեղծել է ժողովուրդն իր բազմադարյան տառապանքների ու հուսալքման ճանապարհին ու նրանով արտահայտել իր մեծ վիշտը: Այս երգն է, որ Կոմիտասի հանճարով բյուրեղացած՝ դարձել է երաժշտական-էթիկական մի մեծ կտավի հենքը: Նրա առաջին ֆրազով է սկսվում բալետը, որ միանգամից առինքնում է ունկնդրին ու տանում մեր ազգային ոգու ամենազարմանալի արտահայտություններից մեկի՝ հանճարեղ Կոմիտասի միջավայրը:

«Անուշում» հերոսը ժողովրդի ստեղծագործ ոգու խտացած կերպարն է, որը հարստացվել է Կոմիտասի կյանքի ողբերգական պատմություններով:

Խոհականություն ու խոր հուզականություն, ազգային ոգի ու այժմեականություն, բարձր պրոֆեսիոնալիզմին հասնող ինքնատիպ մտածելակերպ. ահա այն հատկանիշները, որոնք բնորոշում են բալետի երաժշտությունը, երաժշտություն, որը շնչավորված ու հարստացված կոմիտասյան ոգով՝ դարձել է մեր ազգային արվեստի նշանակալից երեւույթներից մեկը:

Բալետի խմբերգերը ցնցող տպավորություն են թողնում ունկնդրի վրա, հիշեցնում անտիկ ողբերգություններում հնչող երգերը: Մեղեդիների հնչեղությունն ու մաքրությունը բալետի աչքի ընկնող կարեւոր հանգամանքներից են: Բալետի առանձին հատվածներ ներկայացնում են ժողովրդի ստեղծագործական ոգու դրսեւորումները: «Անուշին» նորություն է հայ բալետային արվեստի պատմության մեջ: Ասում են, որ ամեն մի հայ իր մեջ ունի իր Կոմիտասը: Եվ եթե դա այդպես է, ապա Էդգար Հովհաննիսյանը ստեղծել է Կոմիտասի այնպիսի կերպար, որն իր մեջ կարողացավ վերարտադրել մեր ժողովրդի մեկդարյա պատմությունը: «Անուշին» հարստացրեց հայ երաժշտական արվեստի պատմությունը, բացահայտեց կոմպոզիտորի փայլուն տաղանդի նորահայտ կողմերը եւ մտավ հայ արվեստի ոսկե ֆոնդը:

1986-ին Էդգար Հովհաննիսյանը ավարտեց ծավալուն մի աշխատանք եւս՝ նոր օպերա՝ «Ճանապարհորդություն դեպի Էրզրում»: Օպերայի հիմքում ընկած է Պուշկինի համանուն ստեղծագործությունը եւ Գրիբոյեդովի այդ շրջանի կյանքի եւ ստեղծագործության էջերը:

Իրադարձությունները վերաբերում են 1820-ական թվականների վերջերին, երբ Պուշկինն այցելեց ռուսական բանակ, որը մարտնչում էր Հայաստանը օտար բռնակալությունից ազատելու համար: Օպերայում բավականին մեծ տեղ ունի հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ Գրիբոյեդովի կերպարը, որը ներկայացված է թե՛ որպես դիվանագետ եւ թե՛ որպես բանաստեղծ:

Օպերայի հիմնական թեմաներից է նաեւ Պուշկինի անձնական մեծ դրաման:

Այս եւ գալիք ժամանակները ինչպիսի չափագրումների ու քննարկումների մեջ էլ որ դնեն Հովհաննիսյանի արվեստը, այն միշտ կդասվի արդիականների, տաղանդավորների, մեծ տարողունակության տեր կոմպոզիտորների շարքում:

ՌՈԲԵՐՏ ԴԱՎԹՅԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ

«Հայոց ծածկանունների բառարանը»՝ 50 տարիների արգասիք

Գալուստ Գյուլբենկյան հիմնարկության հովանավորությամբ տարիներ շարունակ ԵՊՀ հրատարակչությամբ լույս են տեսել շուրջ 50 արժեքավոր հայագիտական աշխատություններ: Մեր նորագույն պատմության ծանր տարիներին՝ 90-ականներին, երբ թվում էր ոչ միայն գիրք գրելու, նաեւ տպագրության ժամանակները չեն, Գյուլբենկյան հիմնադրամը նպատակային գրահրատարակչական գործունեություն էր ծավալում՝ դասագրքերի, քրիստոմատիաների, գիտական լուրջ աշխատությունների: Այս տարիներին համալսարանը հիմնադրամի աջակցությամբ համալրվեց համակարգչային ժամանակակից սարքավորումներով: Գյուլբենկյան հիմնարկության հայկական բաժանմունքի տնօրեն Զավեն Եկավյանը՝ Երեւանի պետհամալսարանի նախկին սանը, հիմնադրամի հովանավորությամբ լույս տեսած իր տեսակի մեջ եզակի եւ կոթողային «Հայոց ծածկանունների բառարան» գրքի երեկվա շնորհանդեսին արձանագրեց, որ ինքը համեստ զինվորի իր պարտականությունն է կատարում, որը հերոսություն չէ, պարզապես ինքը վերադարձնում է համալսարանին այն, ինչ ստացել է:

Հեղինակը՝ բանասեր, թատերագետ Բախշիար Հովակիմյանը, դեռեւս ուսանողական տարիներից զբաղվում է ծածկանունների գաղտնազերծմամբ: 1958 թ. գրականության եւ արվեստի թանգարանում աշխատելու տարիներից ձեռնարկել է այս աշխատությունը, գրեթե դավանանքային նվիրվածությամբ հանդեպ իր գործը եւ բանասիրական հետաքրքրությունները:

Այս գործը հիրավի բարձր գնահատանքի է արժանի նախ եւ առաջ բծախնդիր աշխատասիրության առումով: Հայ մշակութային իրականության մեջ աննախադեպ այս բառարանում վերծանված է 8000 հեղինակի 25 հազար ծածկանուն, որպես աղբյուրներ հանդիսացել են 17 լեզուներով հազարավոր պարբերականներ եւ գրականություն: Բառարանի երկրորդ բաժնում տրված են 8000 հեղինակների կենսագրությունները:

Համալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանը բարձր գնահատեց հեղինակի կեսդարյա տքնաջան աշխատանքը, ապա անդրադարձավ «Գյուլբենկյան» հիմնադրամի եւ նրա հայկական բաժանմունքի տնօրեն Զավեն Եկավյանի ազգանվեր գործունեությանը, ինչպես գրահրատարակչական, նաեւ նորագույն տեխնիկայով համալսարանը համալրելու եւ ծանր տարիներին պրոֆեսորադասախոսական կազմին նյութապես աջակցելու համար: Զավեն Եկավյանին, որին տարիներ առաջ պատվավոր դոկտորի աստիճան էր շնորհվել, Ռ. Մարտիրոսյանը երեկ հանձնեց համալսարանի բարձրագույն պարգեւը՝ «Ոսկե մեդալը»:

Համալսարանի հրատարակչության տնօրեն Պերճ Ստեփանյանը շնորհավորանքից ու գնահատանքից հետո անդրադարձավ հիմնադրամի աջակցությամբ տպագրված գրականությանը, մասնավորապես ՀՀ նախագահի մրցանակին արժանացած 5 հատորանոց «Տեղանունների բառարանին» եւ վերջերս «Վ. Թեքեյան» մրցանակ ստացած պրոֆ. Երջանիկ Գեւորգյանի շարժումների լեզվի եզակի բառարանին:

Լեւոն Անանյանը, Վլադիմիր Բարխուդարյանը, գրականագետ Սամվել Մուրադյանը արժեւորեցին գիրքն իբրեւ դարակազմիկ, ֆունդամենտալ աշխատանք՝ բարձր գնահատելով Գյուլբենկյան հիմնարկության նպաստը հայ մշակույթի եւ գիտության զարգացման գործում, հատկապես ուծացման վտանգի առաջ կանգնած սփյուռքահայ իրականության մեջ դպրոցական ոլորտում:

Մի կարեւոր նկատառում արեց փիլիսոփայության ֆակուլտետի դեկան պրոֆ. Հ. Միրզոյանը, այսօր Հայաստանում կատարվող շատ ներդրումների մեջ առանձնացնելով Գյուլբենկյան հիմնարկության օգնությունը բովանդակության եւ ձեւի առումով. «Դա նպատակ է, ոչ թե միջոց եւ արվում է ասպետաբար, երբեմն առանց հեղինակներին ճանաչելու»:

Բախշիար Հովակիմյանը գիտության մշակին վայել պատշաճությամբ եւ համեստորեն երախտիքի բազում խոսքեր հղեց՝ պատիվ համարելով իր գրքի շնորհանդեսն այս պատվավոր դահլիճում անցկացնելը՝ հիմնադրամի տնօրենի ներկայությամբ:

10 տարիների բացակայությունից հետո Զավեն Եկավյանը բավարար նկատեց ուսհաստատությունը պահելու եւ զարգացնելու ղեկավարության ջանքերը, հատկապես հայագիտական ասպարեզում: «Հայագիտությունը մեր հացն է, լեզուն՝ մեր հողը, հայագիտությունը մեր արժանապատվությունն է, նաեւ քաղաքական ուժ է, որ պահանջում է ավելի նպատակային, հավաքական աշխատանք»: Նա Հովակիմյանի բառարանը կարեւոր իրադարձություն համարեց՝ նկատելով, որ ֆրանսիական, անգլիական մասնագիտության մեջ ինքը նման երեւույթի չի հանդիպել եւ հույս հայտնեց, որ տպագրական գործը կզարգացվի, ավելի շատ մշակույթ կարտահանվի, նրանց համար նաեւ, ովքեր տենդագին նենգափոխում են մեր պատմությունն ու մշակույթը:

Ավարտին նա Գյուլբենկյան հիմնարկության 50-ամյակի հուշամեդալներ հանձնեց Ռ. Մարտիրոսյանին եւ Բ. Հովակիմյանին:

ՄԵԼԻՆԵ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«Չկա մեկը, որ տեղ չուներ այս մրցույթում»

Երեկ ավարտվեց Արամ Խաչատրյանի անվան միջազգային մրցույթի առաջին փուլը, որի արդյունքում երկրորդ փուլ դուրս եկան տասներկու ջութակահարներ: Այսօր արդեն նրանք մրցում են երրորդ՝ եզրափակիչ փուլ դուրս գալու համար: Հաստատագրված նվագացանկի համաձայն՝ ջութակահարները կատարելու են երեք ստեղծագործություն՝ Բեթհովենի, Բրամսի, Գրիգի, Շտրաուսի, Ֆրանկի, Դեբյուսիի, Ռավելի, Պրոկոֆեւի, Շոստակովիչի կամ Բաբաջանյանի ջութակի եւ դաշնամուրի կոնցերտը, 20-րդ դարի կոմպոզիտորի սոնատ եւ մի վիրտուոզ ստեղծագործություն:

Դեռեւս մրցույթի բացմանը ժյուրիի անդամները նշում էին, որ գնահատումն օբյեկտիվ է լինելու, քանի որ գնահատողները պրոֆեսիոնալներ են: Այսօր արդեն, երբ ժյուրին լսել է բոլոր մասնակիցներին, խոստովանում է, որ ջութակահարները բավականին բարձր մակարդակի են, եւ ընտրությունը բարդ է լինելու: Ժյուրիի անդամ Իգոր Միրկովիչը (Խորվաթիա), որ վարպետության դասեր է տվել տարբեր երկրներում եւ բազմաթիվ միջազգային մրցույթների ժյուրիի անդամ է, երեկ ասաց. «Այս բոլոր ջութակահարներն էլ կարող են մասնակցել ցանկացած մրցույթի: Չկա մեկը, որ տեղ չուներ այս մրցույթում»:

Նա նշեց, որ իրենք գնահատում են արդեն հասուն կատարողին եւ ոչ մեկին չեն դիտում իբրեւ ուսանողի, որ գուցե հետագայում կարող է ինչ-որ բանի հասնել: «Մենք գնահատում ենք նրան, ում վաղը հանդիսատեսը հաճույքով կունկնդրի: Մրցանակակիրները տանը չեն նստելու, նրանք անընդհատ բեմերում նվագելու են»:

Ժյուրիի անդամներից մյուսը՝ ջութակահար Էդվարդ Թադեւոսյանը գտնում է, որ արվեստը հենց սուբյեկտիվ է, եւ այստեղ լիարժեք օբյեկտիվություն հնարավոր չէ: Սակայն կրկին կարեւորելով հանդիսատեսի գնահատականը՝ համոզված է, որ կանեն ամեն ինչ, որպեսզի իրենք եւ այս ջութակահարների հետագա ունկնդիրները համակարծիք լինեն:

Առաջին փուլի նվագացանկում եվրոպական կոմպոզիտորներից բացի ջութակահարները պետք է ներկայացնեին նաեւ Խաչատրյանի ստեղծագործություններից մեկը: «Մասնակիցների կատարումները ցույց են տալիս, որ Խաչատրյանի երաժշտությունն այնքան է տարածվել ողջ աշխարհում, որ նա աշխարհի կոմպոզիտոր է արդեն», ասաց Իգոր Միրկովիչը: Էդվարդ Թադեւոսյանի գնահատմամբ էլ բոլոր մասնակիցները շատ գեղեցիկ են հասկանում եւ մեկնաբանում մեր կոմպոզիտորին: Ջութակահարն ուրախ է, որ մեր տաղանդաշատ հայրենակցի անունը կրող մրցույթն արդեն կայացել է, որ ժյուրին գոհ է արդյունքներից եւ ցանկանում է, որ այն շարունակական լինի:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Պատանեկան հավաքականի աննախադեպ հաջողությունը

Էդգար Մանուչարյանը աչքի ընկավ արդյունավետությամբ

Ֆուտբոլի Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների պատանեկան հավաքականն աննախադեպ հաջողության հասավ: Հունգարիայում անցկացված Եվրոպայի պատանեկան առաջնության ընտրական 2-րդ մրցափուլում մեր ֆուտբոլիստները գերազանց հանդես եկան՝ նվաճելով եզրափակիչի ուղեգիր: Հայկական ֆուտբոլի պատմության մեջ առաջին անգամ Հայաստանի հավաքականը (մինչեւ 19 տարեկաններ) իրավունք ստացավ հանդես գալու Եվրոպայի պատանեկան առաջնության եզրափակիչ փուլում, որի հանդիպումները տեղի կունենան այս տարվա հուլիսին Հյուսիսային Իռլանդիայում:

Հունգարիայում ոչ-ոքի (0-0) խաղալով Իտալիայի հավաքականի հետ եւ հաղթելով բելգիացիներին (1-0), հայ պատանիներն ավարտական տուրում հանդիպեցին հունգարացիների հետ: Առաջին տեղը գրավելու համար մեր թիմին ոչ միայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ, այլեւ հարկավոր էր խաղը շահել խոշոր հաշվով, քանի որ բելգիացիների նկատմամբ իտալացիների հաղթանակի դեպքում հարկ կլիներ հաշվել խփած եւ բաց թողած գնդակները: Մեր ֆուտբոլիստներն իրենց պարզապես գերազանց դրսեւորեցին՝ մրցակցին հաղթելով 5-1 հաշվով: Աչքի ընկավ Էդգար Մանուչարյանը՝ խփելով 4 գնդակ: Մեկ գոլ էլ իր օգտին գրանցեց Արտակ Հովհաննիսյանը: Իսկ ահա իտալացիները 0-2 հաշվով զիջեցին բելգիացիներին: Այսպիսով, ՀՀ հավաքականը 7 միավորով գրավեց առաջին տեղը:

Աննախադեպ հաջողության առթիվ շնորհավորում ենք հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սամվել Պետրոսյանին եւ թիմի ֆուտբոլիստներին, հայ մարզասերներին: Մեծ հաղթանակի հիմքը դրվեց անցյալ տարվա աշնանը, երբ մեր պատանեկան հավաքականը գլխավոր մարզիչ Սամվել Պետրոսյանի գլխավորությամբ Մակեդոնիայում անցկացված Եվրոպայի պատանեկան առաջնության ընտրական մրցաշարի առաջին փուլում գրավելով 2-րդ տեղը, 2-րդ փուլի ուղեգիր նվաճեց: Թեեւ առաջին խաղում մեր հավաքականը 1-2 հաշվով զիջել էր ֆրանսիացիներին, հաջորդ խաղը շահեց մակեդոնացիներից (2-1), իսկ ավարտական տուրում ոչ-ոքի (1-1) խաղաց Ադրբեջանի ընտրանու հետ: Հետաքրքրական է, որ մեր թիմից բոլոր 4 գոլերն էլ խփել էր Էդգար Մանուչարյանը՝ դառնալով ընտրական խմբի լավագույն ռմբարկու: «Այախի» ֆուտբոլիստը Հունգարիայում էլ իրեն գերազանց դրսեւորեց՝ 4 գոլով կրկին ճանաչվելով լավագույն ռմբարկու:

Նշենք, որ ՀՀ պատանեկան հավաքականը 2-րդ տարին անընդմեջ հանդես եկավ ընտրական մրցաշարի 2-րդ փուլում: Եթե անցյալ տարի Վարդան Մինասյանի գլխավորությամբ մեր հավաքականին չհաջողվեց եզրափակիչի ուղեգիր նվաճել, ապա 2-րդ փորձը պսակվեց հաջողությամբ: Հուսանք, որ եզրափակիչ փուլում էլ մեր պատանիներն իրենց արժանի ձեւով կդրսեւորեն: Հյուսիսային Իռլանդիայում հուլիսին կայանալիք Եվրոպայի պատանեկան առաջնությունում, բացի Հայաստանի հավաքականից, չեմպիոնի կոչումը կվիճարկեն նաեւ տանտերերը, Անգլիայի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Հունաստանի, Նորվեգիայի եւ Սերբիայի պատանի ֆուտբոլիստները:

Շումախերի եւ Լյուիսի մեքենաներն աճուրդի կհանվեն

Իտալական Մոդենա քաղաքի մերձակայքում գտնվող «Ֆերարի» ավտոմոբիլային ֆիրմայի տարածքում առաջին անգամ աճուրդ է կազմակերպվելու: Աճուրդի կհանվեն տարբեր ժամանակաշրջաններում ֆիրմայի կողմից արտադրված մի շարք յուրօրինակ մեքենաներ: Մասնավորապես, աճուրդի մասնակիցների ուշադրությանը կներկայացվի «F2004» մարզական բոլիդը, որով «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի բազմակի չեմպիոն Միխայիլ Շումախերն անցյալ տարվա առաջնության մեկնարկում մասնակցել է 5 փուլի եւ բոլորում էլ հաղթող է ճանաչվել: Անկասկած, ուշադրության կենտրոնում կլինի նաեւ 1958 թ. արտադրության մարզական «Ֆերարի-412Տ» մակնիշի բոլիդը, որով Հյուսիսային Ամերիկայի մրցումներում հաղթանակներ են տոնել ճանաչված մարզիկներ Ֆիլ Հիլը, Ռիչի Գինտերը եւ Ջոն Ֆոն Նոյմանը: Ընդհանուր առմամբ աճուրդի կհանվեն ավելի քան 30 մեքենաներ եւ զանազան հուշանվերներ: Աճուրդի կազմակերպիչները հույս ունեն Շումախերի բոլիդը վաճառել 1,8-2,1 մլն դոլարով, «Ֆերարի-412Տ»-ը՝ 10-12 մլն դոլարով: Փորձագետների կարծիքով, աճուրդից ընդհանուր եկամուտն ավելի քան 45 մլն դոլար կկազմի:

Որպես սփոփիչ մրցանակ աճուրդի բոլոր մասնակիցների համար կկազմակերպվի էքսկուրսիա «Ֆերարի» ֆիրմայի արտադրամասերով: Սա առաջին բաց աճուրդն է, որում պաշտոնապես «Ֆերարին» ներկայացնելու է իր արտադրանքը: Մինչ այդ մրցումների համար արդեն ոչ պիտանի բոլիդները հնարավոր էր գնել միայն հատուկ հրավիրատոմսերով: Ընդ որում, գնորդներին ընտրում էր ֆիրմայի ղեկավարությունը:

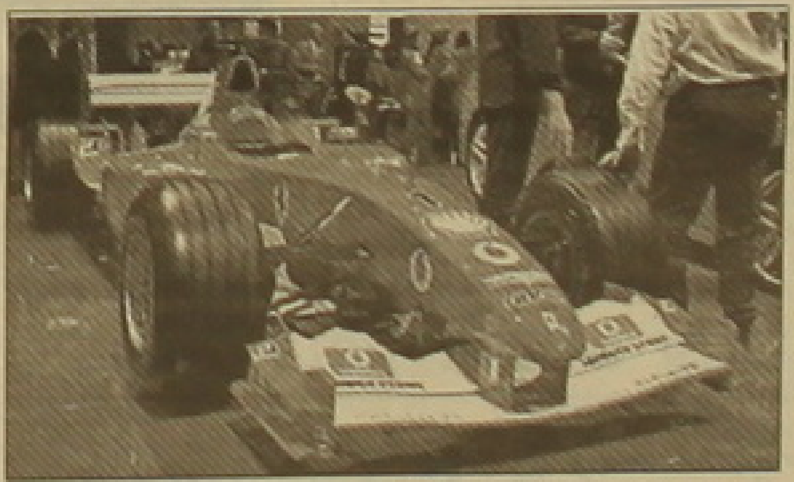

Հետաքրքրական է, որ «Ֆերարիի» աճուրդում իր մեքենան վաճառքի կհանի նաեւ պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի գերծանրքաշային կարգում աշխարհի նախկին չեմպիոն Լեննոքս Լյուիսը: Նրա մեքենայից արտադրվել էր ընդամենը 9 հատ: Լյուիսը 10 տարի առաջ այն գնել էր 137 հազար ֆունտ ստեռլինգով: Աճուրդային գինը կկազմի 30-40 հազար ֆունտ ստեռլինգ:

«Բարսելոնը» մտադիր է գնել Անրիին եւ Նիստելռոյին

Իսպանական «Բարսելոնը» մտադիր է ամռանը թիմ հրավիրել համաշխարհային ֆուտբոլի երկու հանրահայտ «աստղերի»՝ Ռուդ վան Նիստելռոյին եւ Թյերի Անրիին: Անհրաժեշտ տրանսֆերային գումարները հայթայթելու համար «Բարսելոնը» գովազդային պայմանագիր է կնքել ֆիրմաներից մեկի հետ, որի անվանումն առայժմ գաղտնի է պահվում: Մեկ տարվա համար «Բարսելոնը» կստանա 15 մլն ֆունտ ստեռլինգ:

«Մանչեսթր յունայթեդի» հոլանդացի հարձակվող Ռուդ վան Նիստելռոյով իսպանական ակումբը դեռեւս անցյալ տարի էր հետաքրքրվում, սակայն անգլիացիները նրա համար 25 մլն ֆունտ ստեռլինգ էին պահանջել: Այժմ իրավիճակն այլ է: Հոլանդացի ֆուտբոլիստն ինքն է ցանկանում հեռանալ թիմից, ուստի հնարավոր է, որ նրա տրանսֆերային գինն ավելի ցածր լինի: Ինչ վերաբերում է «Արսենալի» ֆրանսիացի հարձակվող Թյերի Անրիին, ապա գլխավոր խոչընդոտն այն է, որ ֆուտբոլիստը ցանկանում է մնալ անգլիական ակումբում: Իսկ «Բարսելոնը» պատրաստ է Անրիի համար 30 մլն ֆունտ ստեռլինգ վճարել:

Հետաքրքրական է, որ «Բարսելոնի» ռմբարկու Սամյուել Էտոյով հետաքրքրվում է «Չելսին»: Ռոման Աբրամովիչը պատրաստ է նրա համար 30 մլն ֆունտ ստեռլինգ վճարել:

Մայիսի լավագույն թիմը ԲԿՄԱ-ն է

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթակիր Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն ֆուտբոլի պատմության եւ վիճակագրության միջազգային ֆեդերացիայի դասակարգմամբ ճանաչվել է մայիսի աշխարհի լավագույն ակումբը: Հաշվի են առնվում ինչպես ներքին, այնպես էլ միջազգային մրցապարեզներում թիմերի ելույթների արդյունքները: Խաղերում վաստակած միավորները բազմապատկվում են տվյալ մրցաշարի համար նախատեսված գործակցով: Ամենաբարձր գործակիցը (4) ունեն Իտալիայի, Անգլիայի, Իսպանիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Արգենտինայի, Բրազիլիայի առաջնությունները: Ռուսաստանի առաջնության գործակիցը 3 է, իսկ Ուկրաինայինը՝ 2:

Մայիս ամսվա հաշվարկներով աշխարհի լավագույն թիմ ճանաչված Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն վաստակել է 251, 5 միավոր: Վերջին մեկ տարվա արդյունքներով ԲԿՄԱ-ն այժմ 5-րդ տեղում է: Ընդ որում, մեկ ամսվա ընթացքում բանակայինները 20 հորիզոնականով վեր են բարձրացել: Իսկ ցուցակը գլխավորում է իտալական «Ինտերը» (276 միավոր), որին հաջորդում են «Միլանը» (270), «Մանչեսթր յունայթեդը» (259), «Բավարիան» (255), ԲԿՄԱ-ն (251,5), «Նյուքասլը» (251) եւ «Էյնդհովենը» (251):

Մասնակիցների վերջնական կազմը հայտնի է

ՖԻԴԵ-ն վերջնականապես որոշել է աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի որոշման կարգն ու մասնակիցների կազմը: Ութ ուժեղագույն գրոսմայստերների միջեւ մրցաշարն անցկացվելու է արգենտինական Սան Լուիս քաղաքում սեպտեմբերի 27-ից հոկտեմբերի 16-ը: Մրցանակային հիմնադրամը 1 մլն դոլար է, որից 300 հազար դոլարը կստանա հաղթողը: Մրցաշարը կանցկացվի երկու շրջանով: Սեպտեմբերի 27-ին կկայանա բացման արարողությունը, իսկ հաջորդ օրը շախմատիստները կնստեն խաղասեղանների շուրջ: Հոկտեմբերի 2, 7 եւ 12-ը հանգստյան օրեր են: Հոկտեմբերի 15-ին նշանակված է լրացուցիչ մրցախաղը, եթե հաղթողը հիմնական մրցաշարում չորոշվի:

Աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի տիտղոսի համար մրցավեճի կբռնվեն ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ռուստամ Կասիմջանովը (Ուզբեկստան), աշխարհի փոխչեմպիոն Մայքլ Ադամսը (Անգլիա), Պետեր Լեկոն ու Յուդիթ Պոլգարը (երկուսն էլ՝ Հունգարիա), Վիշվանաթան Անանդը (Հնդկաստան), Վեսելին Թոփալովը (Բուլղարիա) եւ ռուսաստանցիներ Ալեքսանդր Մորոզեւիչն ու Պյոտր Սվիդլերը: Նշենք, որ մրցաշարի մասնակցությունից հրաժարվել էին Գարի Կասպարովն ու Վլադիմիր Կրամնիկը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆՈՒՄԻ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-05/3» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **Հակատուբերկուլյոզային ԱՊՓԲԸ-ի կարիքների համար ավտոմեքենայի ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Միջինվեստբանկ», Հ/Հ 175004670790, «Գոհակ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Հ. Այունցին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 14.30-ը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆՈՒՄԻ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-05/4» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ Առողջապահության նախարարության կողմից իրականացվող այլընտրանքային ծառայության ապահովման համար համազգեստի ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 700 ՀՀ դրամ փոխանցել «Միջինվեստբանկ», Հ/Հ 175004670790, «Գոհակ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Հ. Այունցին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 15.30-ը:

ARG ՀԱՅՌՈՒՍԳԱԶԱՐԴ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ կողմից մրցույթով գնումների կատարման

«Հայռուսգազարդ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը 2005-2006 թթ. ընթացքում նախատեսում է ձեռք բերել 120 հազար հատ բնական գազի կենցաղային հաշվիչների տեղադրման հանգույցներ:

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ գնումների կենտրոնական հանձնաժողովը հրավիրում է ձեզ մասնակցելու բնական գազի կենցաղային հաշվիչների տեղադրման հանգույցների (N ARG-05-06) ձեռքբերման մրցույթին, որը տեղի կունենա 2005 թ. հունիսի 1-ից մինչեւ 2005 թ. հունիսի 28-ը:

Մրցույթներում հաղթող կճանաչվեն այն մասնակիցները, որոնք կբավարարեն մրցութային առաջարկի պահանջները եւ կառաջարկեն ապրանքի նվազագույն գինը:

Մրցույթներին մասնակցության հրավերները կարելի է ստանալ «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ վարչական շենքում (Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան-375091, Թբիլիսյան խճուղի 43, հեռ./ֆաքս՝ (37410) 294-888, 294-783):

Մրցույթների մասնակցության հայտերն անհրաժեշտ է ներկայացնել հայերեն լեզվով «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ, ոչ ուշ, քան (տեղական ժամանակով) 2005 թ. հունիսի 28-ին, ժամը 11:00 (Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան-375091, Թբիլիսյան խճուղի 43, 4-րդ հարկ տեխնիկական վարչություն, հեռ./ֆաքս՝ (37410) 294-888, 294-783):

Ծանուցում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ARMENTEL
ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ
ARMENIA TELEPHONE COMPANY

«Արմենտել»-ը երկարաձգում է տնտեսական ապրանքների՝ լաքագործ (կավրալիս) 1420 քառ.մ, լինոլիում-1224 քառ. մ, լուսակալներ (120 սմ) 309 հատ մատակարարման համար հայտարարված միջազգային բաց մրցույթի վերջնաժամկետը մինչեւ 2005 թ. հունիսի 10-ը, ժամը 16.00-ն:

Մրցույթին կարող են մասնակցել ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան կազմակերպությունները կամ նրանց ներկայացուցչությունները:

Մրցույթի առաջարկները կգնահատի մրցութային հանձնաժողովը: Հանձնաժողովը որոշումներ կընդունի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաղթողին որոշելու կարգը (գնահատման չափանիշները), մրցութային լոտի նկարագրերը մանրամասն նկարագրված են «Մրցույթի կանոնակարգ-մրցույթի պայմաններ»-ում, որի պատճենը շահագրգիռ անձինք կարող են ստանալ, ինչպես նաեւ հայտերը ներկայացնել մինչեւ 2005 թ. հունիսի 10-ը, ժամը 10:00-16:00 հետեւյալ հասցեով՝

«Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Ահարոնյան 2, 2-րդ հարկ, 216 սենյակ, հեռ՝ 374 1 28-70-66:

Մրցույթի հայտերի բացման նիստը տեղի կունենա 2005 թ.-ի հունիսի 14-ին, ժամը 11:00-ին, հետեւյալ հասցեով. «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ, Երեւան-375014, Ահարոնյան 2, առաջին հարկ, 13 սենյակ, իսկ մրցույթի հայտերն ամփոփելու նիստը՝ 2005 թ. հունիսի 30-ին, ժամը 15:00-ին նույն հասցեով:

Պարտադիր ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկ.

1. Պետ. ռեգիստրի վկայականի պատճեն
2. բանկային երաշխավորագիր (բնօրինակը)
3. որակը հաստատող սերտիֆիկատներ

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ կողմից մրցույթով գնումների կատարման

ARMROSGAZPROM
ARG
ՀԱՅՌՈՒՍԳԱԶԱՐԴ

«Հայռուսգազարդ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը 2005 թ. ընթացքում նախատեսում է ձեռք բերել 150 հատ արդյունաբերական գազահաշվիչներ՝ 25 հատ բնական գազի միկրոպրոցեսորային ծախսաչափեր եւ 50 հատ էլեկտրոնային ճնշիչներ:

«Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ գնումների կենտրոնական հանձնաժողովը հրավիրում է ձեզ մասնակցելու արդյունաբերական գազահաշվիչների (N ARG-05-07/1 եւ N ARG-05-07/2), բնական գազի միկրոպրոցեսորային ծախսաչափերի (N ARG-05-08) եւ էլեկտրոնային ճնշիչների (N ARG-05-09) ձեռք բերման մրցույթներին, որոնք տեղի կունենան 2005 թ. հունիսի 1-ից մինչեւ 2005 թ. հուլիսի 14-ը:

Մրցույթներում հաղթող կճանաչվեն այն մասնակիցները, որոնք կբավարարեն մրցութային առաջարկի պահանջները եւ կառաջարկեն ապրանքի նվազագույն գինը:

Մրցույթներին մասնակցության հրավերները կարելի է ստանալ «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ վարչական շենքում (Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան-375091, Թբիլիսյան խճուղի 43, հեռ/ֆաքս (37410) 294-888, 294-783):

Մրցույթների մասնակցության հայտերը անհրաժեշտ է ներկայացնել ռուսերեն լեզվով «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ, ոչ ուշ քան (տեղական ժամանակով) 2005 թ. հուլիսի 14-ին, ժ. 11.00 (Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երեւան-375091, Թբիլիսյան խճուղի 43, 4-րդ հարկ տեխնիկական վարչություն, հեռ/ֆաքս (37410), 294-888, 294-783):

Աճուրդ ամերիկյան դեսպանատանը

Աճուրդի են հանվում գրասենյակային ու բնակարանային կահույք, համակարգիչներ եւ այլ ապրանքներ: Աճուրդային վաճառքը կկայանա **2005 թ. հունիսի 11-ին եւ 12-ին, ժամը 10:00-19:00, Բաղրամյան 18 հասցեում գտնվող դեսպանատան նախկին շենքում:** Աճուրդի ներկայացվող ապրանքները կարող եք զննել ուրբաթ օրը՝ հունիսի 10-ին, ժամը 10:00-19:00 եւ շաբաթ օրը՝ հունիսի 11-ին, ժամը 9:00-10:00: Զննումն անվճար է:

Մեկ այլ աճուրդային վաճառք տեղի կունենա **2005 թ. հունիսի 18-ին եւ 19-ին, ժամը 10:00-19:00, ԱՄՆ դեսպանատան պահեստում, որի հասցեն է Չարբախ, Արարատյան 90:** Ապրանքները կարող եք զննել ուրբաթ օրը՝ հունիսի 17-ին, ժամը 10:00-19:00 եւ շաբաթ օրը՝ հունիսի 18-ին, ժամը 9:00-10:00: Զննումն անվճար է:

Լոտերը վաճառվելու են այնպես, ինչպես կան (ԱՄՆ դեսպանատունը վաճառքի հանված ապրանքների որակի վերաբերյալ երաշխիքներ չի տրամադրում): Կիրառվող աճուրդային վաճառքի նոր ձեւը թույլ է տալիս գնել լոտի առանձին իրեր. եթե ուզում եք մահճակալ, ապա կարող եք գնել միայն մահճակալ:

Պահեստ մուտք գործելու համար օգտվեք Շահրուրի փողոցի կողմի մուտքից: Այն ֆիզիկական/իրավաբանական անձինք, ովքեր մաքսային վճարումներից զերծ գնումներ կատարելու իրավունք չունեն, պարտավոր են ապրանքը գնելուց հետո ՀՀ համապատասխան մարմինների հետ կարգավորել հարկային եւ մաքսային վճարումների հետ կապված հարցերը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք այցելել www.usa.am էջի հայտարարությունների բաժինը կամ զանգահարել 46-41-87 հեռախոսահամարով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

«Գրանդ տոբակո» ընկերությունը վաճառում է ***ծխասար խողովակ*** (երկարությունը՝ 28 մ, տրամագիծը՝ 1.20 մ, քաշը՝ 4,5 տոննա, հաստությունը՝ 0,5 սմ): Զանգահարել **44-38-43** հեռախոսահամարով:

www.azg.am

ΑΣΟΕΕ 1920

Did you know that obtaining an MBA is within your reach!

OTE International

International Scholarships
at the Athens University of Economics & Business (AUEB)
offered by **OTE International** and **ArmenTel**

A challenging International MBA program offered by the leading University in Greece in Business & Economics

OTE International, a wholly owned subsidiary of the Hellenic Telecommunications Organization (OTE S.A.), together with **ArmenTel**, grants a limited number of scholarships to qualified Armenian students to attend the Full-Time MBA International Program for the academic year 2005-2006. All related expenses with MBA International Program will be fully covered by the scholarships offered by OTE International and ArmenTel.

This innovative MBA is open to bright and promising post-graduate students and young professionals with sound academic credentials and leadership qualities and with technical or economic background, who are looking for opportunities for personal development and for building a career in international management.

After the successful completion of the Program at AUEB the MBA holders can look for their future career development in ArmenTel as well as at any other company or organization in Armenia.

Eligible applicants must have a bachelor's degree from a recognized University, excellent command of the English language and at least two years of work experience. Applicants are requested to submit their completed application forms, at least two recommendation letters and their curriculum vitae.

Complete application materials should be sent to:
MBA International Program
Athens University of Economics & Business
47A Evelpidon & 33 Lefkados Street, GR-113 62 Athens, Greece
Tel: +30.210.8203660, Fax: +30.210.8828078
e-mail: i-mba@aueb.gr • website: www.i-mba.aueb.gr
The application form can be downloaded from AUEB website

OTE
ARMENTEL

www.i-mba.aueb.gr

Application Deadline: June 20

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 1. 06. 2005 Գինը՝ 100 դրամ